

Souhrnná teritoriální informace Saúdská Arábie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Rijádu (Saúdská Arábie) ke dni
14. 5. 2020 14:00

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.12)
3. Vztahy země s EU (s.19)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.20)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.25)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.29)
7. Kontakty (s.42)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název:

- Saúdskoarabské království (SAK)
- Arabsky v českém přepisu: Al Mamlaka Al Arabíja As Saúdía
- Anglicky: Kingdom of Saudi Arabia

Složení vlády:

Jména jsou uváděna v obvyklé anglické transkripci. Počáteční zkratka JKV – anglicky HRH, je-li u některého představitele uvedena, znamená Jeho královská výsost – His Royal Highness. Seznam vlády je aktualizován k 11.5.2020.

- král, předseda vlády - JKV král Salman bin Abd al-Aziz Al Saud
- korunní princ, 1. místopředseda vlády, ministr obrany -JKV princ Muhammad bin Salman bin Abdulaziz Al Saud
- ministr vnitra - JKV Abdulaziz bin Saud bin Nayef Al Saud
- ministr životního prostředí, vody a zemědělství - Abdul Rahman bin Abdul Mohsen Al Fadli
- ministr obchodu a investic - Majid bin Abdullah Al Qasabi
- ministr telekomunikací a informačních technologií - Abdullah bin Amer Al Sawaha
- ministr médií - Dr. Majid bin Abdullah al Qasabi (ve výkonné kapacitě)
- ministr kultury - JKV princ Bandar bin Abdullah bin Mohammed bin Farhan Al Saud
- ministr ekonomiky a plánování - Mohammed Al Tuwajri
- ministr vzdělávání (školství) - Hamad Al Sheikh
- ministr financí - Mohammed Al-Jadaan
- ministr zahraničních věcí - JKV princ Faisal bin Farhan bin Abdullah bin Faisal bin Farhan Al Saud
- ministr zdravotnictví - Tawfiq bin Fawzan Al Rabiah
- ministr bydlení - Majid Al Hoqail
- ministr pro islámské záležitosti - Sheikh Abdullatif bin Abdulaziz bin Abdulrahman Al Sheikh
- ministr spravedlnosti - Waleed bin Muhammad bin Salid Al Samaani
- ministr práce a sociálních věcí - Ahmed bin Suleiman Al Rajhi
- ministr pro místní rozvoj a venkov - Majid bin Abdallah Alhogail
- ministr národní gardy - JKV princ Abdullah bin Bandar bin Abdul Aziz
- ministr energetiky, průmyslu a minerálních zdrojů - Abdul Aziz bin Salman Al Saud
- ministr pro záležitosti poutnictví (hádžže a umry) - Muhammad Saleh bin Taher Bentin
- ministr dopravy - Saleh bin Nasser Al-Jasser
- ministr pro civilní službu - Sulaiman Al-Hamdan
- ministr - poradce pro dohled nad správou dvou svatých mešit - Turki bin Mohammed bin Saud Al-Khabeer Al Saud
- ministr - poradce královského dvora - Abdul Rahman bin Ali Rubaiaan

- ministr - poradce královského dvora - Nasser bin Abdulaziz Al Dawoud
- ministr - poradce královského dvora - Muhammad bin Mazyad Al-Tuwaijri
- ministr - poradce královského dvora - JKV princ Turki bin Mohammed bin Fahd bin Abdulaziz Al Saud
- ministr - náměstek ministra vnitra - Ahmed bin Mohammed Al Salem

Ministři řídící zvláštní centrální úřady:

- ministr - předseda Úřadu pro státní bezpečnost - Khaled Al-Harbi
- ministr - asistent předsedy Úřadu pro státní bezpečnost - Abdulkarim bin Abdul Aziz Al-Essa
- ministr - předseda Capital Market Authority (Úřadu pro kapitálový trh) - Mohammed bin Abdullah bin Ibrahim Al-Kuwaiz
- ministr - ředitel Zvláštního úřadu korunního prince - Bader bin Mohammed bin Abdul Aziz bin Asaker

Státní ministři:

- Státní ministr Abdulaziz bin Abdullah Al Saud 2015
- Státní ministr for Foreign Affairs Nizar bin Obaid Madani 1997
- Státní ministr Muttlab bin Abdullah Al Nafissa 1995
- Státní ministr for Gulf Affairs Thamer al-Sabhan 2017
- Státní ministr for Shura Affairs Mohammad bin Faisal Abu Saq 2014
- Státní ministr Essam bin Saad bin Saeed 2015
- Státní ministr Saad bin Khalid Al Jabry 2015
- Státní ministr Mohammad bin Abdulmalik Al AsShaikh 2015
- Státní ministr Khalid bin Abdulrahman Al Eissa 2015
- Státní ministr Musaad bin Mohammed Al Aiban 1995
- Státní ministr Fahad bin Abdullah Almubarak 2018
- Státní ministr Ibrahim bin Abdulaziz Al-Assaf 2019
- Státní ministr a člen rady pro Politické a bezpečnostní záležitosti Sheikh Saleh bin Abdulaziz bin Mohammed Al Sheikh

Při změnách vlády v 05/2016 došlo nejen ke změně v působnosti některých ministerstev (sloučení, přesun agendy apod.), ale rovněž k výrazným změnám v tzv. Hlavních úřadech (General Authorities), které nahrazují působnost některých ministerstev. Nadále existují tyto:

- Hlavní úřad pro zábavu (de facto vysvětlován jako úřad pro mládež "GA for Entertainment") - Turki al-Sheikh
- Hlavní úřad pro kulturu (General Culture Authority)- Eng. Ahmad bin Fahd Al-Mezyed
- Hlavní úřad pro meteorologii a životní prostředí (General Authority of Meteorology and Environmental Protection)

-
Dr. Abdulrahman bin Sulaiman Al Tariqi

- Hlavní úřad pro sport (General Sports Authority) - JKV Abdulaziz bin Turki Al-Faisal
- Hlavní úřad pro zakát a daně (Centrální finanční a daňový úřad) - Suhail Abanmi

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel:

- 34 218 169

Zdroj: General Authority of Statistics. Z toho je Saúdů 20,8 mil. a cizinců s dlouhodobým pobytem 12,6 mil. (rozložení cizinců a Saúdů je aktualizováno k roku 2018)

Střednědobým trendem, zejména v souvislosti s kampaní tzv. "Saúdizace" dochází k postupnému odlivu zahraničních pracovníků ze země, což je dáno nejen vyhrazením pracovních míst v některých sektorech pouze pro Saúdy, ale také ztěžováním podmínek pro zahraniční pracovníky (např. zvyšování poplatků ze závislých osob, které se každoročně zdvojnásobují, což podporuje odliv rodinných příslušníků, a také motivuje řadu zahraničních pracovníků hledat uplatnění v zemích, kde je snazší mít rodinné příslušníky při sobě.

Průměrný roční přírůstek:

- 2,4 % (Q2 2019: GASTAT - Statistický úřad Saúdské Arábie)

Demografické složení (vč. registrovaných cizinců):

- muži: 57,68 %
- ženy: 42,31 %

Věková skladba:

- 0-14 let: 24,52 %
- 15-29 let: 24,12 %
- 30-49 let: 37,40 %
- 50-69 let: 12,01 %
- 70 a více let: 1,94 %
- 0-30 let: 48,64 %
- 15-65 let: 51,36 %

Z příložené statistiky je zjevný vysoký podíl mladého obyvatelstva.

Národnostní složení:

- Arabové: 90 %
- Afro-Asiaté: 10 %
- státní příslušníci (Saúdové): 62,15 %
- cizinci (tzv. expatrianti, tj. cizinci se stálým pobytem v SAK, avšak bez státního občanství): 37,84 %

Náboženské složení:

- muslimové (islám): 100 % (tento statistický údaj nezahrnuje cca 38 % expatů, kteří žijí v Saúdské Arábii a jsou různých náboženství od křesťanů z Filipín až po hinduisty z Indie)
- většinu saúdské populace (85–90 %) tvoří sunnité - salafistický (wahábistický) výklad sunnitského islámu, šíité žijí na východě v oblastech Al-Hofúf a Al-Qatif a na jihozápadě (Najran) – celkem se počet šíitské populace odhaduje na 3–4 mil. (10–15 %).

Veřejné projevy jiných náboženství (náboženské obřady, symboly, tiskoviny atd.) jsou zakázány, z toho důvodu je statistický údaj o 100 % muslimů v zemi zkreslený. Odhady hovoří o cca 1 milionu křesťanů z řad expatriantů (zejména Filipínci), praktikování jiných náboženství však není oficiálně povoleno, a proto nejsou ani oficiálně registrováni jejich vyznavači.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	HDP				
	2015	2016	2017	2018	2019
HDP (ve stálých cenách r. 2010 mld. SAR)	2444,8	2545,2	2568,6	2631,0	2639,8
Roční růst HDP (%)	4,11	1,67	-0,74	2,43	0,33
HDP na obyvatele (v běžných cenách, v SAR)	80655	81408	78906	78575	86219

Zdroj: GASTAT - General Authority for Statistics

	Podíl jednotlivých sektorů na tvorbě HDP v uplynulých letech (%)				
	2015	2016	2017	2018	2019
Zemědělství	2,35	2,32	2,35	2,31	2,33
Těžba nerost. surovin	40,02	40,45	39,33	39,79	38,21
Zprac. průmysl	11,73	11,90	12,15	12,11	11,88
Stavebnictví	4,92	4,68	4,57	4,30	4,48
Služby	42	41	43	41,73	43,31

Zdroj: GASTAT - General Authority for Statistics

Roční míra inflace						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Index spotřebitelských cen (růst v %)	2,68	2,2	3,5	-0,9	2,5	-1,2

Zdroj: SAMA (Saudi Arabian Monetary Agency)

Kurz Saúdského rijálu k USD				
2015	2016	2017	2018	2019
3,7512	3,7508	3,7503	3,7506	3,7502

Zdroj: SAMA (Saudi Arabian Monetary Agency)

Kurz dolaru je centrální bankou udržován na konstantní úrovni, třebaže se již několik let hovoří o možnosti devalvací měny.

Kurz Saúdského rijálu k EUR				
2015	2016	2017	2018	2019
4,1609	4,1503	4,2337	4,306	4,1989

Zdroj: SAMA (Saudi Arabian Monetary Agency)

Úrokové sazby - na konci roků					
	2015	2016	2017	2018	2019
Repo sazba (%)	2,00	2,00	2,00	3,00	2,25
Reverzní repo sazba (%)	0,5	0,75	1,5	2,5	1,75
3 měsíční mezibankovní úrok. sazba (% p.a.)	0,8797	2,0662	1,8117	2,4510	2,1850

Zdroj: SAMA (Saudi Arabian Monetary Agency)

Nejvýznamnější událostí roku 2019 pak byl dlouho odkládaný vstup státního ropného gigantu Saudi Aramco na burzu v prosinci. Tento krok, oznámený již v roce 2016 jako integrální součást vládní strategie Víze 2030, však doznal proti původnímu plánu několika změn. Původně plánované uvolnění pěti procent akcií, z nichž velká část měla být obchodována na některé ze světových burz, přešlo v 1,5% na místní burze Tadawul. Ocenění společnosti proti plánovaným 2 bil. USD zůstalo na 1,7 bil. I přesto tento vstup na burzu přinesl 25,6 mld. USD, čímž se stal největším v historii (srov. IPO Alibaba na New Yorkské burze v roce 2014: 25 mld. USD).

V roce 2020 postihla Saúdskou Arábii, tak jako jiné státy pandemie SARS-COV-2 a ve stejném období také cenová válka na trhu s ropou, která předznamenala významný propad příjmů do státního rozpočtu. Vláda v reakci na tyto události spustila rozsáhlé sociální a ekonomické programy, stejně jako úsporná opatření. Mezi jinými byla ztrojnásobena sazba

DPH z 5% na 15% a zrušeny měsíční dávky kompenzující zvýšené životní náklady státním pracovníkům, (cca 70% pracovní síly) ve výši cca 6000 Kč.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příjmy	193	141	186	208,7	260	221,8
Výdaje	318	220	247	260,8	294,1	271,5
Saldo	-125	-79	-61	-52	-34,5	-49,8

Údaje jsou v mld. USD

Státní rozpočet je závislý na příjmech z prodeje ropy, které závisí na její ceně a dohodnutých exportních kvótách v rámci OPEC. Vzhledem k tomu, že je rozpočet kalkulován na odhadu prodejních cen saúdské ropy, který je výrazně podhodnocen oproti následné skutečnosti, bývá rozpočet koncipován jako deficitní.

Příjmy z prodeje ropy tvoří cca 80-90 % všech příjmů státního rozpočtu.

Saúdský rozpočet pro rok 2020 snížil výdaje o 2,7% a příjmy byly předpokládány taktéž nižší o 7,7%.

Pandemie SARS-COV2 si vzala na globální ekonomice nemalou daň. Zároveň započala cenová válka na trhu s ropou. Ani její ukončení dohodou o snížení těžby o 9,7 milionu barelů denně však nevykompenzovalo předpokládaný výpadek poptávky až o 30 milionů barelů a trh zareagoval prudkým poklesem ke dnu, které nakonec i krátkodobě prorazil, když ropa WTI historicky prvně dosáhla negativních hodnot. Rozpočet pro rok 2020 byl koncipován na cenu ropy ve výši 55 USD, což se ukázalo být hrubě nedostatečným. Zároveň však takový cenový propad nebylo možné předpokládat.

Saúdská Arábie oznámila relativně skromné rozpočtové škrty ve výši 5%, a to s přihlédnutím k tomu, aby se nejvíce škrtilo v oblastech s co nejmenším sociálním dopadem.

Dle brífingu Ministerstva financí SA bude primární směřování dalších kroků k oživení ekonomiky a minimalizaci ekonomických dopadů na občany. Zahraniční rezervy země jsou v současné době třetí největší na světě, avšak z nich neplánuje vláda vybrat více než 120 mld. SAR (815 mld. Kč). Zahraniční zadlužení by pak mohlo dosáhnout výše až 220 mld. SAR (1,5 bil. Kč.). Následně bylo oznámeno zrušení měsíčních dávek ve výši cca 6000 Kč, kterou požívali státní zaměstnanci a odhadem ze státního rozpočtu odebírala až 13 mld. USD. Ztrojnásobena byla také sazba DPH z 5% na 15%.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo běžného účtu (mld.USD)	73,7	-56,72	-23,84	10,46	70,48	49,75
Saldo kapitálového účtu (mld.USD)	-0,32	-1,0	-0,89	-1,84	-1,46	-1,73
Saldo finančního účtu (mld. USD)	63,98	-73,08	-91,35	7,46	66,00	46,34
Devizové rezervy	732	616	535	496,3	496,5	498,7

Zdroj: SAMA Statistical Bulletin

Státní dluh:

Zadlužení země pomalu roste spolu s pádem cen ropy a nutností financovat velkorysé vládní projekty v rámci ekonomického transformačního programu Vize 2030. Na konci roku 2019 činil veřejný dluh 23% HDP (dle Mezinárodního měnového fondu) a zahraniční zadlužení činilo 689,07 mld. SAR /183, 41 mld. USD.

V době globální pandemie SARS - COV - 2 v souvislosti s propadem cen ropy a očekávaným růstem zadlužen vláda plánuje sáhnout do zahraničních rezerv, ale maximálně do výše 120 mld. SAR (32 mld. USD). Nové zahraniční zadlužení by pak mohlo dosáhnout výše až 220 mld. SAR (58,56 mld. USD).

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní soustavu řídí centrální banka Saudi Arabian Monetary Agency (SAMA).

Největší komerční banky:

1. National Commercial Bank (NCB)

2. Saudi British Bank (SABB)
3. Saudi Investment Bank
4. Alinma Bank
5. Al Awal Bank
6. Banque Saudi Fransi
7. Riyad Bank
8. Samba Bank
9. Al Rajhi Bank
10. Bank Al-Bilad
11. Bank Al-Jazira
12. Arab National Bank
13. Gulf International Bank

Od 2. poloviny roku 2009 je povoleno zřizování poboček zahraničních bank v jejich 100% vlastnictví (jako jedna z prvních této možnosti využila švýcarská UBS). K ní se přidala řada mezinárodních bank má v SAK své pobočky, které však neprovozují žádné retailové služby k nimž nemají licenci (např. State Bank of India, BNP Paribas, JP Morgan Chase, Deutsche Bank, Gulf International Bank apod.).

Pro některé bankovní služby byly státem zřízeny tzv. **specializované úvěrové instituce**. Jsou to:

- Saudi Credit Bank: osobní půjčky
- Saudi Arabian Agricultural Bank: zemědělské úvěry
- Saudi Industrial Development Fund: zvýhodněné průmyslové úvěry
- Real Estate Development Fund: stavební půjčky
- Public Investment Fund: zvýhodněné úvěrování velkých projektů

Na podporu zvýhodněného financování vývozu je v SAK zřízen Saudi Fund for Development. Jeho významným prvkem je Saudi Export Program (SEP), pod nímž jsou poskytovány produkty zvýhodněného financování a pojišťování vývozu (odběratelské i dodavatelské úvěry, záruky atd.). V současné době je zřízeno 23 linek se 17 zahraničními bankami na financování a pojišťování saúdského exportu do Egypta (2 linky), Jordánska (2 linky), Libanonu (2 linky), Alžírsko (3 linky), Tuniska (3 linky), Jemenu (3 linky), Turecka (2 linky), Íránu (1 linka) a Súdánu (5 linek).

V zemi působí desítky pojišťoven, ale pojišťovacímu trhu dominuje státní pojišťovna National Company for Cooperative Insurance, jejíž služby jsou založeny na islámské zásadě vzájemného neziskového pojištění. Mezi hlavní komerční pojišťovny patří mj. AXA/Norwich Union, European Saudi Co. for Cooperative Insurance či Royal Sun Insurance Co.

Další informace www.sama.gov.sa.

1.7 Daňový systém

Daň z přidané hodnoty (Value Added Tax):

Od 1.1.2018 byla zavedena všeobecná daň z přidané hodnoty ve výši 5 %. Od července 2020 bude její sazba činit 15%

Daň z příjmu právnických osob (Corporate Income Tax):

Pro residentní společnosti vlastněné plně subjekty mimo země GCC je sazba daně ze zisku 20 %, společnosti vlastněné Saúdy nebo příslušníky zemí GCC jsou od daně z příjmu osvobozeny a platí pouze Zakat, což je náboženská daň ve výši 2,5 %. U joint venture je výše daně ze zisku upravena podle podílu jednotlivých společníků a země jejich původu (GCC x non-GCC). Zdaněn je příjem vzniklý z činnosti na území KSA. V případě, že společnost podniká v oboru zemního plynu, činí sazba daně z příjmu 30%. V sektoru ropy může výše sazby dosáhnout až 85% (sazba progresivně klesá až k 50%, jestliže výše investice přesahuje 100 mld. USD).

Daň z příjmu fyzických osob (Personal Income Tax):

Sazby daně jsou stejné jako v případě zdanění společností, tj. 20 % pro jednotlivce ne-občany zemí GCC a 0 % pro občany zemí GCC s residencí v KSA, kteří platí pouze Zakat. Zdaněn je příjem vzniklý z činnosti na území KSA, osoba podléhá dani z příjmu, pokud má statut residenta, podle podmínek daňového zákona. Zdanění podléhá příjem ze samostatně výdělečné činnosti (příjem z živnosti, příjem z podílu v akciové spol atd.), zaměstnanci (včetně ne-občanů GCC) firem a úřadů jsou od daně z příjmu osvobozeni.

Zdanění nerezidentů:

Nerezidentní osoby (právníké, fyzické) podléhají dani, pokud na území KSA provádějí činnost podléhající dani a generující příjem prostřednictvím tzv. "Permanent Establishment", což může být zástupce (v případě, že uzavírá kontrakty jménem zastoupeného ne- residenta) nebo pobočka firmy (např. temporary branch zřízená pro realizaci jednoho kontraktu), staveniště nebo montážní místo.

Srážková daň z plateb (Withholding tax):

Vybírá se v případě plateb residentního subjektu do zahraničí nebo osobám, které nejsou registrovanými plátcí daní, např. pokud pobočka zahraniční firmy platí za poskytnutí služeb své mateřské společnosti, tak je tento transfer podroben srážkové dani ve výši 15 %. Daň se vybírá na straně plátce. Tímto opatřením se předchází fiktivnímu zvyšování nákladů za účelem snižování zisku residentních subjektů. Sazby srážkových daní dle tabulky níže mohou být sníženy bilaterální daňovou dohodou.

Dividendy	5%
Úroky	5%
Autorské poplatky	15%
Poplatky za technické služby	5%
Repatriace zisků	5%

Zdanění zahraničních kontraktů na dovoz zboží:

Prosté dovozy zboží nepodléhají zdanění z příjmu, v případě, že však smlouva na dovoz zboží zahrnuje doprovodnou činnost na území KSA, pak je tato činnost zdaněna (např. montáž zařízení). Pokud nelze ze smlouvy rozpoznat, jakou hodnotu tato činnost má, stanoví se její výše odhadem na 10 % z dodávky zboží.

Zvláštní dani je podrobena těžba ropy a zemního plynu (8–85 %).

Zdanění rodinných příslušníků zahraničních rezidentů

Od července 2017 byl zaveden poplatek za každou osobu závislou na zahraniční osobě, trvale pobývajícím v Saúdské Arábii.

V roce 2019 činil tento 300 SAR/měsíc a v roce 2020 má být navýšen na 400 SAR/měsíc. Splatnost za zpoplatněné období (tj. od 07/2017 do platnosti pobytového povolení, tj. platnosti dokladu k pobytu (iqama)) je nejpozději je při obnovování víza a při žádosti o nové vízum.

Spotřební daň

Od 06/2017 byla zavedena spotřební daň, a to na tabák (a tabákové výrobky) a energetické nealkoholické nápoje ve výši 100 % a na nealkoholické sycené nápoje ve výši 50 %, ve všech případech z prodejní maloobchodní ceny.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Ropa se na celkovém vývozu země podílí cca 80 % a pohyb její ceny na světovém trhu ovlivňuje saúdskou obchodní bilanci rozhodujícím způsobem. V roce 2020 v důsledku cenových válek na trhu s ropou, lze očekávat výrazné snížení salda zahraničního obchodu

Zahraniční obchod Saúdské Arábie (v mld. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	203,3	182,8	221,3	294,4	238,2
Dovoz	141,8	135,9	136,8	135,2	144,0
Saldo	62,6	46,4	84,5	159,2	94,2

Zdroj: GASTAT

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

SAK je největším dovozcem z arabských zemí. To je dáno především historickým vývojem, kdy jediným produktem země byla po dlouhá léta ropa a takřka vše ostatní, včetně pracovní síly, bylo do království dováženo.

Dovozy do SAK dosahují 20 % celkových dovozů do všech arabských zemí dohromady a 38 % celkového dovozu zemí Rady pro spolupráci v Zálivu. V dovozu dochází k větší teritoriální diverzifikaci, v posledních letech je zaznamenáván kontinuální nárůst dovozu z asijských zemí, zejména Číny, Indie a Jižní Koreje na úkor tradičních dovozních partnerů (USA, Japonsko, Německo, Velká Británie). Asijské země se stávají pro SAK i nejdůležitějšími partnery ve vývozu. Rovněž se mírně navyšují dovozy z některých menších evropských zemí (Nizozemsko, Belgie, Švýcarsko). Značný objem dovozu společně s velkou otevřeností saúdskoarabského trhu mají za následek nebývalý konkurenční boj o pozice na něm. Největších objemů dosahují strategičtí spojenci, podílející se na zajišťování vnější bezpečnosti SAK, a velcí dovozci ropy (Čína, Japonsko).

Největší vývozci do SAK v r. 2019

Země	Hodnota (mil. EUR)	Podíl (%)
EU 27	24,851	21,1
Čína	22,565	19,1%
USA	13,838	11,7%
Spojené arabské emiráty	9,000	7,6%
Indie	5,416	4,6%
Japonsko	5,399	4,6%
Jižní Korea	3,358	2,8
Velká Británie	2,492	2,1
Turecko	2,320	2,0
Egypt	2,049	1,7

Největší dovozci ze SAK v r. 2019

Země	Hodnota (mil. EUR)	Podíl (%)
Čína	42,509	18,3
EU 27	28,423	12,3
Indie	24,299	10,5
Jižní Korea	23,824	10,3
USA	11,881	5,1
Spojené arabské emiráty	11,327	4,9
Singapur	7,749	3,3

Taiwan	6,256	2,7
Bahrajn	6,173	2,7

EU je v souhrnu největším obchodním partnerem Saúdské Arábie (15,2% celkového obratu) a Saúdská Arábie představuje pro EU 14. největšího obchodního partnera (1,3%).

Největší vývozcí z EU do SAK (vybrané země dle SAMA):

Německo	6,53%
Francie	3,52%
Itálie	3,30%
Velká Británie	2,36%
Španělsko	1,86%
Nizozemsko	1,06%
Belgie	1,06%

Největší dovozci ze SAK do EU (vybrané země dle SAMA):

Belgie	2,34%
Nizozemsko	1,97%
Francie	1,84%
Španělsko	1,61%
Itálie	1,51%
Velká Británie	0,76%
Řecko	0,47%
Portugalsko	0,28%
Německo	0,19%

Zdroj: ročenka Saudi Monetary Agency 2017

V roce 1988 uzavřela Evropská společenství s Radou pro spolupráci v Zálivu (GCC), kde je Saúdská Arábie nejvýznamnějším členem, Dohodu o spolupráci (Cooperation Agreement) v hospodářské a obchodní oblasti. Obě strany si poskytly doložku nejvyšších výhod a zavázaly se jednat o uzavření dohody o volném obchodu. Jednání jsou v současné době prakticky zablokována, hlavním důvodem je otázka vývozních cel a subvencí na saúdské petrochemické produkty,

kteří Saúdská Arábie prosazuje z důvodu potenciální ochrany domácího trhu. Možnost zavedení vývozních cel je však v rozporu nejen s principy dohody a vytváří možný precedens u dalších dohod, ale mohla by poškodit i evropské investice v KSA. Od konce roku 2016 probíhají snahy o obnovení jednání mezi EU a GCC.

2.3 Komoditní struktura

Komoditní struktura saúdského zahraničního obchodu v roce 2018

Vývoz ze SAK

minerální produkty	78,9%
plasty, guma a výrobky z nich	7,0%
produkty chemického průmyslu	6,7%
základní kovy a výrobky z nich	1,70%
živá zvířata a produkty z nich	0,71%
elektrické stroje, zařízení a nářadí	1,17%
perly, drahé kameny	0,52%
papír a výrobky z něj	4,1%

Dovoz do SAK

stroje, mechanická zařízení, elektrická zařízení a jejich díly	21,6%
dopravní zařízení a vozidla	16,46%
produkty chemického průmyslu	10%
rostlinné produkty	6,4%
hotové potravin. produkty, nápoje, octy, tabák	4,9%
základní kovy a výrobky z nich	4,1%
textil a textilní zboží	3,5%
živá zvířata a živočišné produkty	3,5%
umělé hmoty, umělá celulóza, guma, a další syntetické produkt	3,4%
Ostatní	31,10%

Zdroj: GASTAT

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Vnitřní zóny volného obchodu (svobodná celní pásma) v Saúdské Arábii nemají vzhledem k relativně liberálnímu vnitřnímu trhu svoje opodstatnění. V roce 2010 vznikla na západním pobřeží v oblasti Džiddy přístavní bezcelní skladová zóna sloužící k překládce a reexportu zboží, zejména do oblasti východní Afriky. V této zóně lze též založit reexportní společnost se 100% zahraničním vlastnictvím. Na společnost se však plně vztahují zákony KSA pokud jde o formality, placení daní apod. Bezcelní sklad - zóna je vlastněná soukromým subjektem.

V zemi existuje řada průmyslových parků, které uživatelům nabízí výhody, ať již v podobě kvalitní infrastruktury, kvalifikované pracovní síly, a v neposlední řadě i daňové úlevy. Nejvýznamnější průmyslové parky se nachází ve Východní

provincii.

V Dammámu se průmyslová produkce regionu soustředí zejména do tří průmyslových parků (1st, 2nd a 3rd Industrial City), z nichž první byl vystavěn již v 70. letech 20. století a dnes se nachází v podstatě ve středu města. Nejnovější třetí průmyslový park byl založen v roce 2012. Tyto průmyslové parky pak představují nejen dobrou investiční příležitost, ale tím, že jsou sídly řady přímých dodavatelů Saudi Aramco, a také dalších podniků zpracovatelského průmyslu, včetně chemického průmyslu, ocelářství či potravinářství, jsou ideálním místem pro zapojení se do dodavatelско-odběratelského řetězce ve spolupráci s místními firmami. Blízkost přístavu pak usnadňuje veškeré dodávky. Investoři ocení relativně rychlé administrativní procesy a nízké nájemné a poplatky s ním spojené, ale také výjimky z dovozních cel na suroviny, vybavení a stroje nutné pro výrobu. Jednoduchá daňová struktura (v podstatě je odváděna pouze korporátní daň z příjmu a odtok kapitálu ze země je daněn 5% srážkovou daní), a dále finanční podpora zácviiku místních zaměstnanců či nízko úročené státní půjčky pak celý proces usazování významně usnadňují.

Přibližně 50 km od Dammámu leží významné město Jubail. Toto druhé důležité průmyslové centrum má pod sebou dva důležité přístavy, a sice obchodní přístav, který zásadně pomohl snížit tlak na přístav v Dammámu, a průmyslový přístav krále Fahada, přes který jsou transportovány zejména ropné produkty, petrochemikálie, hnojiva a síra. Tyto významné přístavy taktéž představují příležitosti v oblasti údržby a modernizace přístavních zařízení, úložných kapacit ropy a zemního plynu, a logistických systémů. Průmyslový park Jubail Industrial City, založený v 70. letech 20. století, byl v roce 1983 uveden v Guinnessově knize rekordů coby největší svého druhu. Sídlí zde výrobní závody nejvýznamnějších státních podniků sdružených pod korporací SABIC (Saudi Basic Industries Corporation), zejména ocelárny Hadeed. Společný podnik Saudi Aramco a Dow Chemical Company vystupující pod obchodní značkou Sadara zde také buduje jeden z největších chemicko průmyslových komplexů na světě PlasChem, kde se vyrábí široká škála produktů chemického průmyslu pro automobilovou výrobu, stavebnictví, úpravu vody, zemědělství a těžební průmysl, ale také automobilové díly, stavební materiály, domácí spotřebiče, technologie pro obnovitelnou energetiku, či farmaceutické produkty. V neposlední řadě je nutné zmínit i průmyslový park v Ras al Khair, kde saúdský podnik Ma'aden vystavěl integrovaný produkční řetězec hliníku z domácí bauxitové rudy, a dále také podnik na výrobu hnojiv z místních fosfátů. Ke konci roku 2018 byl také představen projekt průmyslového parku King Salman Energy Park (SPARK) u Dahránu, který má na ploše padesáti kilometrů čtverečních. Tato zóna má výhledově umožnit, aby 70% služeb a materiálu do saúdského energetického sektoru pocházelo z místních zdrojů. Pro zahraniční firmy, které plánují spolupráci s místními podniky v energetickém průmyslu tak usazení v předmětné zóně představuje velice vhodnou příležitost.

Nově bylo oznámeno založení zvláštní ekonomické zóny při rijádském letišti King Khalid International Airport, jehož zaměření bude integrovaná logistika.

Saúdská Arábie nabízí zvláštní daňové úlevy pro zaměstnávání v regionech při severní a jižní hranici. Tyto úlevy zahrňují odpočty daní z až 50% platu saúdských zaměstnanců a nákladů na jejich školení po dobu 10 let. Dále pak je možné získat až 20ti letou půjčku do výše 75% nutných kapitálových investic.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Přímé zahraniční investice v mld. USD (BoP)	12,182	8,865	8,012	8,141	7,453	1,421	3,209
---	--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Zdroj: World Bank 2018

Informace k **přímým zahraničním investicím** Saúdská Arábie zpravidla nezveřejňuje, nicméně v létě 2019 učinila výjimku a vládní investiční agentura SAGIA překvapivě publikovala zvláštní zprávu, dle které přímé zahraniční investice do SA v prvním čtvrtletí roku 2019 dosáhly výše 1,25 mld. USD, což meziročně představuje nárůst o 24%. Investice v roce 2018 pak oproti roku 2017 představují nárůst dokonce o 199%. Údaje o roku 2017 jsou v zásadě v souladu se zprávami UNCTAD, které dosud představovaly jediný do určité míry spolehlivý zdroj informací o FDI do SA. Za rok 2018 však SAGIA uvádí celkové investice ve výši 4,2 mld. USD a UNCTAD 3,2 mld. USD. Pro srovnání je však třeba mít na paměti, že zahraniční investice v roce 2017 prakticky zkolabovaly (2016: 7,5 mld. USD, 2012: 12,2 mld. USD).

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Registrace pobočky zahraniční společnosti či joint venture v podobě společnosti s ručením omezeným či akciové společnosti zahrnuje 3 hlavní fáze:

1. žádost o licenci u státní instituce pro zahraniční investice - SAGIA,
2. po získání licence sepsání společenské smlouvy (SAGIA vydala vzorový text) u notáře a složení základního jmění na účet v bance,
3. registraci firmy u Ministerstva obchodu a průmyslu

Po vydání tzv. obchodní registrace je nezbytné firmu zaregistrovat u obchodní komory, na daňovém úřadě, sociálním a pracovním úřadě.

Výše uvedené fáze jsou podrobně rozpracovány na jednotlivé postupy na [webových stránkách SAGIA](#), kde jsou uvedeny též veškeré nezbytné podmínky, které musí zahraniční společnost splnit, aby příslušnou licenci obdržela, včetně seznamu nezbytných dokumentů, které musí být přeloženy do arabštiny a superlegalizovány.

Nejčastější formou zahraniční společnosti je společnost s ručením omezeným. Tato nově vzniklá společnost může být 100% vlastněna zahraničním kapitálem. Minimální jmění je v případě společnosti s ručením omezeným 500 000 SR, přičemž společnost musí mít nejméně 2 společníky s minimálním podílem 250 000 SR u každého z nich. Toto platí v případě, že společnost požádala o licenci na "general contracting". Pokud hodlá společnost provozovat výrobu, musí složit 1 mil. SR, u obchodní činnosti je minimální požadavek na zahraničního partnera 20 mil. SR a max 75% z celkového jmění. V zemědělství je minimální jmění stanovené na 25 mil. SR a může být 100% vlastněno zahraničním subjektem, obdobně jako v průmyslu. U akciových společnostech je minimální jmění stanoveno na 2 mil. SR (10 mil. v případě veřejného úpisu akcií) a je vyžadováno min. 5 společníků.

Zahraniční firma může v zemi založit též svoji pobočku - Branch Office, u které je požadován základní kapitál 500 000 SR obdobně, jako u společnosti s ručením omezeným. Za závazky Branch Office však ručí její mateřská firma.

Při získání kontraktu, který zahrnuje montáž a další práce, zahraniční firmy zřizují tzv. "temporary branch". Tyto dočasné pobočky nesmějí vykonávat jiné činnosti, než je plnění kontraktu, na který byly zřízeny. Pro zřízení "temporary branch" není vyžadován základní kapitál ve výši 500 tis. SR, jako v případě permanent branch.

Kromě výše uvedených forem zahraničních společností v teritoriu je dovoleno zřídit též tzv. "Technical and Scientific Office" nebo "Representative Office". Zde není požadováno žádné základní jmění, nicméně tyto formy zahraniční účasti nesmějí vykonávat ziskovou činnost a slouží pouze k získávání informací, kontrole a technické podpoře obchodních zástupců apod.

V roce 2013 SAGIA zpřísnila podmínky pro podnikání zahraničních firem na saúdsském trhu spočívající v činění překážek při stanovení základního kapitálu (min. předepsaný vklad 500 tis. SAR je ze strany SAGIA svévolně několikanásobně navyšován a vydávání licencí někdy i bezdůvodně zamítáno), stanovení % zaměstnávání Saúdů (předpis pro saúdizaci 40 %), které je v rozporu s požadavky Labour Office (např. požadavek na 70 % Saúdů ve středním managementu) a složení kauce ve výši 2 % z hodnoty předpokládaných zakázek (vedle předepsaného Performance Bond ve výši 3–5 % z hodnoty konkrétního kontraktu).

Upozorňujeme případné zájemce o investice v SAK, že procedura registrace je i přes veškerá deklarativní prohlášení SAGIA zdlouhavá a náročná na dokumentaci (nanejvýš vhodné je tuto prezentovat v ověřených arabských překladech), která se v současné době předkládá elektronickou formou na stránkách SAGIA bez možnosti přímého styku s příslušným referentem.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

- Delegace EU pro Bahrain, Kuwait, Omán, Katar a Saúdskou Arábii

Adresa:

Al-Maathar, Thabet al-Loghawi Street, villa 25, P.O. Box 65995, Riyadh 11566, Kingdom of Saudi Arabia

Tel: +966 11 4827057

Fax: +966 11 482 1427

Email: Delegation-Saudi-Arabia@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EU jako celek je druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem Saúdské Arábie a na jejím zahraničním obchodu se podílí ze 15,2% (Čína ze 18,6%). Saúdská Arábie je pro EU 14. nejvýznamnějším obchodním partnerem. V roce 2019 se saldo vzájemného obchodu poprvé propadlo do mírně záporných hodnot. Hlavními obchodními partnery SA v EU jsou Francie, Německo, Belgie a Itálie. Hlavní složkou exportu SA do EU jsou paliva a další ropné produkty (2019: 21,5 mld. EUR). Hlavní vývozní položky do SA představují stroje a vozidla (9,0 mld. EUR).

Obchodní bilance mezi EU a Saúdskou Arábií (mld. EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Import z SA	28,7	21,4	18,9	21,8	30,6	26,1
Export do SA	35,1	40,2	33,9	33,0	30,4	26,5
Saldo	6,4	18,8	15,0	11,2	-0,2	0,4

Zdroj: DG Trade, Evropská komise

Podrobněji na webu [Evropské komise](#).

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Saúdská Arábie není vzhledem ke své ekonomické situaci recipientem rozvojové pomoci. Saúdské subjekty mají přístup k prostředkům evropského fondu pro výzkum a inovace Horizon 2020. Prohlubování bilaterální spolupráce je financováno prostřednictvím Instrumentu partnerství (Partnership Instrument: PI), který je určen k prohlubování bilaterální spolupráce s vysokopříjmovými a industrializovanými ekonomikami.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vzájemný obchod mezi ČR a Saúdskou Arábií roce 2019 dosáhl hodnoty 581,9 mil. USD, což představuje meziroční pokles o 4,9 %. Vývoz dosáhl hodnoty 465,1 mil. USD, což představuje pokles o 3,7 %. Dovoz z SA dosáhl výše 116,7 mil. USD, což představuje pokles o 9,4%. Obchodní bilance tak zůstává nadále výrazně ve prospěch české strany.

Při pohledu na zbožovou strukturu je možné zaznamenat 56% pokles vývozu HS 7224 – Ocel legovaná, zde se jedná o polotovary z legované oceli. Jedná se pravděpodobně o dokončení konkrétních dodávek pro projekty. Saúdská Arábie je třetím nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR v regionu po Izraeli a Spojených arabských emirátech, Největší část vývozu tvořily položky HS 8703 „Osobní automobily a jiná motorová vozidla, HS 8471 „Stroje automat zprac dat jednotky snímače ap“, následované položkou HS 7224 „Ocel legovaná ost v ingotech aj tvarech zákl“.

	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	
2014	519 579	36.	144,8	32 077	77.	215,7	551 656	51.	147,6	487 502
2015	578 695	31.	111,4	42 211	73.	131,6	620 906	45.	112,6	536 484
2016	446 592	32.	77,2	71 176	74.	168,6	517 768	46.	83,4	375 416
2017	581 858	34.	130,3	133 996	59.	188,3	715 854	47.	138,3	447 862
2018	483 115	34.	85,8	129 026	59.	96,2	612 140	47.	85,5	354 089
2019	465 171	37.	96,3	116 796	60.	90,6	581 967	51.	95,1	348 376

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

10 nejvýznamnějších položek dovozu z SA do ČR

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota USD(tis.)	Meziroční index (%)
2709	Oleje minerální a z nerostů živičných surové	49 673	68.0
3902	Polymery propylenu olefinů v primár formách	43 839	185.8
3901	Polymery ethyleny v	21 648	115.8

	primárních formách		
5503	Vláčna střížová syntetická nemykaná nečesaná	5 112	137.0
3920	Desky folie ap ostatní z plastů neporovité aj	4 157	37.1
3907	Polyacetyly pryskyřice ap v primár formách	1 289	497.7
8517	Telefonní přístroje, včetně telefonů pro celulární síť nebo jiné bezdrátové síť; ostatní přístroje pro vysílání nebo přijímání hlasu, obrazů nebo jiných dat, včetně přístrojů pro komunikaci v drátových nebo bezdrátových sítích (jako jsou	524	4414.4
2909	Etery, etheralkoholy, etherfenoly, etheralkoholfenoly, alkoholperoxydy, etherperoxydy, ketoperoxydy (chemicky definované i nedefinované) a jejich halogen-, sulfo-, nitro- nebo nitrosoderiváty	335	75.2
2922	Aminosloučeniny s kyslíkatou funkcí	328	1084.0
804	Datle fíky ananas avocato apod čerstvé sušené	238	92.0

Zdroj: Český statistický úřad

10 nejvýznamnějších položek vývozu z ČR do SA

Kód zboží	Název zboží	Hodnota USD(tis.)	Meziroční index (%)
8703	Osobní automobily a jiná motorová vozidla konstruovaná především pro přepravu osob (jiná než čísla 8702), včetně osobních dodávkových automobilů a závodních automobilů	104 819	177,6
8471	Stroje automat zprac dat jednotky snímače ap	72 914	96,5

7224	Ocel legovaná ost v ingotech aj tvarech zákl	15 744	43,5
8428	Zařízení ost zdvihací nakládací manipulační	12 478	1049,2
8538	Části a součásti vhodné pro použití výhradně nebo hlavně se zařízeními čísel 8535, 8536 nebo 8537	10 077	715,5
8414	Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap	8 539	104,8
8429	Buldozery srovnávače rypadla apod s pohonem	7 877	87,1
8528	Monitory a projektoři, bez vestavěného televizního přijímacího přístroje; televizní přijímací přístroje, též s vestavěnými rozhlasovými přijímači nebo s přístroji pro záznam nebo reprodukci zvuku nebo obrazu	7 222	98,3
8523	Disky, pásky, energeticky nezávislá polovodičová paměťová zařízení, "čipové karty" a jiná média pro záznam zvuku nebo jiného fenoménu, též nahraná, včetně matric a galvanických otisků pro výrobu disků, avšak kromě výrobků kapitoly 37	6 880	120,9
8517	Telefonní přístroje, včetně telefonů pro celulární síť nebo jiné bezdrátové síť; ostatní přístroje pro vysílání nebo přijímání hlasu, obrazů nebo jiných dat, včetně přístrojů pro komunikaci v drátových nebo bezdrátových sítích (jako	6 445	176,5

	jsou		
--	------	--	--

Zdroj: Český statistický úřad

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Statistiky ČNB (Běžný účet v geografickém členění 2019 v mil. Kč)

Kredit	Debet	Bilance
1150,1	195,9	954,1

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Předními a stabilními vývozci do KSA jsou společnosti Hyundai, Škoda Auto, FoxConn (počítačové komponenty), Mondi Pac. Paper (kraftový papír), Evraz Vítkovice Group (nádrže na ropu, ocelové konstrukce), ABB (rozsaděče, trať), Siemens (komponenty rozvodů), Barum Continental (pneu), Alstom Power (kotle pro energetiku), Austin Powder (rozbušky), FEI Czech Republic (mikroskopy), Arcelor Mittal (trubky). Výrazným vývozcem je i firma Preciosa (zejména dekorativní osvětlení), či Linet (nemocniční lůžka).

Převážnou část vývozu tvoří subdodávky českých výrobců vlastněných převážně nadnárodními korporacemi pro infrastrukturní a průmyslové kontrakty v KSA, které získaly místní pobočky jejich zahraničních nadnárodních mateřských společností. Řada těchto vývozu probíhá též přes třetí země (cca 20 %), zejména SAE, kde jsou sídla velkých stavebních firem operujících v rámci GCC.

Z hlubší analýzy komoditní struktury vývozu v posledních letech a z rozhovorů s představiteli českých firem a jejich místními zástupci je však patrný i trend spočívající v pronikání na trh dalších českých subjektů a rozšiřování počtu českých vývozních komodit.

Přítomnost na trhu formou majetkové účasti je finančně velmi nákladná a přináší s sebou i značná rizika (nezískání kontraktu, neplacení zákazníků, byrokratické překážky, atd.). I přesto se v posledních 5 letech několik českých firem odvážilo na saúdský trh touto cestou vstoupit.

TATRA uzavřela v roce 2011 MoU s ministerstvem obrany na montáž vozidel v KSA. Součástí budoucí spolupráce je i pomoc při výstavbě nového závodu s kapacitou 500 vozů ročně na jednu směnu. Výstavba závodu v Kharji byla zahájena v 2017. V současné době byl již zaškolen personál na dodávkách CKD.

Začátkem roku 2018 vznikl společný podnik mezi saúdskou společností Al-Esnad a českou firmou Ray Service.

V roce 2011 došlo k přímé saúdské zahraniční investici v ČR, kterou je podnik Galaxy Food na výrobu a distribuci halal potravin saúdského podnikatele Ahmeda Al Taweela.

Společnost Optokon ve spolupráci se saúdskými partnery vystavěla nový závod na výrobu optických kabelů v ČR.

U příležitosti oficiální návštěvy předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Radka Vondráčka s delegací v Saúdskoarabském království ve dnech 26. - 27. září 2018 podepsali zástupci společnosti ELKO EP dne 27. září 2018 v průmyslovém komplexu Alfanaar na kraji hlavního města Rijádu memorandum o spolupráci při vývoji a výrobě prvků Internetu věcí IoT k použití zejména v projektech chytrých měst (Smart Cities). Spolupráce se v této fázi bude týkat zejména senzorů pro řízení chytrého veřejného osvětlení.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

- V březnu 2002, během návštěvy náměstka ministra průmyslu a obchodu V. Petříčka v SAK, byla podepsána Všeobecná dohoda mezi vládou České republiky a vládou Saúdskoarabského království. Tento první smluvní dokument v historii vzájemných vztahů vstoupil v platnost dne 20. 1. 2003.
- Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic byla podepsána v listopadu 2009 a vstoupila v platnost 13. 3. 2011.
- Dohoda o zamezení dvojímu zdanění byla podepsána při návštěvě saúdského ministra financí Ibrahima Al Assafa v Praze dne 23. 4. 2012 a po ratifikaci zákonnými orgány obou zemí vstoupila v platnost ke dni 1. 5. 2013.
- V říjnu 2011 došlo k parafování Dohody o letecké přepravě. Podpis dohody se uskutečnil v prosinci 2016, nicméně dohoda doposud nevstoupila v účinnost.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR a Saúdská Arábie si rozvojovou pomoc navzájem neposkytují.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)

5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Dopravní průmysl a infrastruktura

S rozvojem železniční sítě probíhá i rozvoj hromadné dopravy městských aglomerací se zaměřením na kolejovou a autobusovou dopravu. V roce 2012 byl zahájen projekt integrované dopravy Rijádu zahrnující kombinaci 180 km metra a 600 km autobusových linek, hodnota projektu cca 25 mld. USD. V současné době je ve fázi příprav dopravní řešení města Džiddy zahrnující kombinaci 108 km povrchového metra (3 linky s 208 vozy) a 750 km autobusových linek (816 autobusů) v celkové hodnotě cca 12 mld. USD a dopravní řešení města Mekky zahrnující 188 km lehkého metra s 88 stanicemi a 60 km autobusových linek úhrnem v ceně cca 16 mld. USD. V roce 2014 byl schválen projekt integrované dopravy Dammámu s vyčíslenými náklady cca 5 mld. USD, zahrnující metro a autobusy, nebyl však zaznamenán další pokrok. V roce 2019 se také očekává vyhlášení tendru na postavení 25 km dlouhého Mostu krále Hamada, již druhého mostu spojujícího Saúdskou Arábii a Bahrajn. Tento projekt určený jak pro silniční, tak železniční dopravu představuje příležitost pro subdodávky v oblastech železniční signalizace a pokročilé telematiky. Stejně tak se objevují pilotní projekty z oblasti Smart Cities, které zahrnují i integrované systémy sledování a řízení dopravy. Inovativní ICT řešení z České republiky v tomto sektoru tak také mají dobrou šanci na uplatnění.

Energetický průmysl

Spotřeba elektrické energie roste ročně o 8 %, což znamená požadavek na nově instalovaný výkon ve výši 4 tis. MW ročně (nyní 82 GW instalovaného výkonu). Do roku 2020 by mělo přibýt bezmála 17 GW instalovaného výkonu z devíti nových elektráren, z nichž převážná většina využívá konvenční palivo. Saúdská Arábie má však také velké ambice v oblasti jaderné energetiky. Vládní plány počítají s výstavbou 16 jaderných reaktorů o celkové instalované kapacitě 17 GW do roku 2032. V roce 2018 byly vybrány možné lokality pro první dva jaderné bloky. V oblasti obnovitelných zdrojů se hovoří o instalované kapacitě až 40 GW solárních energetických instalací do roku 2032, přičemž 16 GW by mělo být generováno z fotovoltaických článků, 25 GW by mělo být vyprodukováno pomocí koncentrované sluneční energie. Větrná energie by měla vyprodukovat 9 GW, z energetického využití odpadu by měly pocházet 3 GW a geotermální energie by měla dodat 1 GW. Potenciál pro ČR je v dodávkách služeb a komponentů pro jaderné a solární elektrárny, jako jsou například specializované turbíny či vedení. V případě obnovitelné energetiky má Česká republika potenciál v dodávkách řešení pro monitorování účinnosti solárních instalací. Mimo oblast generace mohou české firmy významně promluvit také do oblasti distribuce, resp. smart regulace distribuce.

Tak jako v řadě dalších zemí je nutná předkvalifikace dodavatelů pro velké státní podniky. V této souvislosti je vhodné nalézt silného místního partnera, který již bude na seznamu dodavatelů figurovat.

V Saúdské Arábii je zájem o vzájemnou spolupráci ve vědě a výzkumu, ať už je to oblast energetiky a obnovitelných zdrojů, či v dalších technologicky pokročilých oblastech, jako jsou například nanotechnologie. Základním předpokladem je ovšem vzájemná spolupráce výzkumných pracovišť na mezivládní úrovni. To je dáno zejména specifickým postavením saúdských výzkumných institucí, které jsou plně v gesci státu a jako takové mohou vzájemnou spolupráci navazovat takřka výhradně s partnery odpovídajícího postavení (státní gesci výzkumné spolupráce realizuje například Německo prostřednictvím organizace GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH).

Obranný průmysl

Saúdská Arábie vydává ročně na obranu kolem 70 mld. USD (cca 10 % HDP). Značnou část rozpočtu tvoří nákup nové techniky (např. rámcový kontrakt s USA z roku 2011 za 65 mld. USD a memoranda o dodávkách vojenského materiálu a zbraní za 110 mld. USD s opcí na dalších 350 mld. USD, se Spojeným královstvím na modernizaci letounů Eurofighter Typhoon a Panavia Tornado za 15 mld. USD, či s Francií (protivzdušná obrana, rekonstrukce fregat za cca 8 mld. USD) a

Německem (ochranný perimetr kolem hranic, chystaný nákup ponorek). V posledních letech se podařilo proniknout na saúdský trh i českým firmám, kterým se v minulosti vzhledem k zaběhnuté konkurenci a neexistenci historických vazeb nedařilo. V posledních letech však české firmy zaznamenaly úspěchy, kdy mezi lety 2010–2017 činil vývoz speciálu průměrně 7 mil. USD ročně. Jedná se především o střelivo všeho druhu, výbušniny (v obou případech se jedná o dlouhodobou spolupráci), protichemické vybavení, vozidla (transfer technologie a zavedení výroby) a elektronická zařízení. Vláda Saúdské Arábie usiluje o přenos technologií na výrobu zbraní, munice a vojenských dopravních prostředků do Saúdské Arábie (výhledově zabezpečení až 40 % všech nákupů). S ohledem na pokračující zahraniční nasazení saúdských ozbrojených sil (Jemen) je možné předpokládat setrvalý růst poptávky po tomto materiálu. Vedle klasického speciálu je také poptávka po řešeních z oblasti ICT a přidružených služeb, kde mají české firmy dobrou pověst.

Stavební průmysl

Saúdská Arábie prožívala po dlouhé období bezprecedentní stavební boom a je největším stavebním trhem v celé oblasti Středního východu. V současné době je plánováno až 5200 projektů v hodnotě 819 mld. USD, a to včetně gigaprojektu ekonomického města NEOM (500 mld. USD) či projektu ríjádského metra (26 mld. USD), z těchto peněz je 180 mld. USD vyčleněno na výstavbu 4 mil. bytů, 133 mld. USD na energetické projekty, 53 mld. USD do projektů vodního hospodářství a 16 mld. USD na výstavbu nemocnic a zdravotních zařízení. Desítky miliard jsou též vyčleněny na projekty dopravní infrastruktury (metro Rijád, Mekka, Džidda, cca 2 000 km nových železničních tratí, tisíce km nových silnic, nová dopravní řešení velkých měst, rekonstrukce letišť a rozšiřování přístavů).

V návaznosti na pokles ceny ropy mezi lety 2014 – 2016 a návazný nedostatek prostředků, byla řada projektů zmrazena či pozastavena. Také platební morálka v tomto sektoru poklesla. Český export stavebních materiálů a strojů činí cca 50 mil. USD ročně, včetně výrobků ze skla a osvětlovací techniky cca 60 mil. USD. Jednou z dlouhodobě úspěšných položek jsou zápalnice a výbušniny pro civilní použití (tedy zejména ve stavebnictví či těžebním průmyslu), kterých se pravidelně vyváží z ČR do Saúdské Arábie za 1,5–2 mil. USD, a to přesto, že Saúdská Arábie dnes má vlastní výrobní linku, postavenou právě ve spolupráci s naším vývozcem.

Do budoucna je možné spatřovat velký potenciál ve stavebních technologiích umožňujících stavbu nízkoenergetických až pasivních staveb. Zájem bude také o úpravy již stávajících budov, čili poptávka poroste po izolačních materiálech, ale také úsporných klimatizačních jednotkách či službách energetického auditu. Tak jako v řadě oborů, i zde je nutné zdůraznit odklon země od klasického importu a výraznou preferenci přenosu technologií a výroby do země, která se snaží profilovat i jako hub pro expanzi do celého regionu.

Jednou ze zajímavých příležitostí mohou být architektonické služby, většina projektů se totiž realizuje se zahraničními architektonickými kancelářemi, na něž se lze napojit s dodávkami materiálů a vybavení pro např. interiérová řešení. Pobočky českých firem, které v této oblasti působily přímo v Saúdské Arábii, však svou činnost utlumily. Jednání v této věci se odehrávají převážně v Evropě – jako perspektivní lze označit např. participaci na interiérovém designu a následných dodávkách specifickým vybavením ve spolupráci s význačnými evropskými architektonickými studiemi. Potenciál mají také čeští designéři moderního osvětlení.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

Saúdská Arábie patří mezi pět nejsušších zemí na světě, ale zároveň disponuje poměrně velkými podzemními rezervami pitné vody v některých oblastech. Dnes tak 50% pitné vody v zemi pochází z desalinizačních stanic a 40% z podzemních vrtů. Česká republika je v oblasti úpravy vody a vodohospodářství tradičně silná a může Saúdské Arábii nabídnout technologie na zavlažování zemědělské půdy, čištění odpadních vod a odsolování vody. Vodní a odpadní zdroje jsou téměř plně v gesci státních koncernů, kde je nutná předkvalifikace, resp. municipalit, kde je klíčovou otázkou financování projektů (BOT, BOOT). Dle nové vládní nomenklatury je vodohospodářství v gesci ministerstva životního prostředí, vodních zdrojů a zemědělství.

Počátkem roku 2018 vyhlásila saúdská státní společnost záměr výstavby 9 odsolovacích jednotek v hodnotě 530 mil. USD. Denní kapacita těchto závodů má být 240 tis. m³. Předpokládá se použití finančních instrumentů ze strany dodavatelů technologie, resp. participace na projektu formou BOT či BOOT. V příštích dvou dekádách se pak předpokládá výstavba dalších desalinizačních stanic v celkovém objemu 80 mld. USD.

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

V současnosti je Saúdská Arábie největším trhem na zdravotní produkty a zdravotní služby v celé oblasti MENA. Jen trh s farmaceutickými výrobky je odhadován na 3,5 mld. USD a činí 60 % trhu GCC. Předpokládá se, že všechny tři segmenty zdravotnického průmyslu, tedy trh léčiv, zdravotnické techniky i zdravotnických služeb, poroste v dlouhodobém horizontu tempem převyšujícím 10 % ročně. Saúdský veřejný sektor se na poptávce podílí 40 %, zbytek tvoří soukromé nemocnice a domácnosti.

Trh je z 85 % závislý na dovozech, v místě se vyrábějí zejména generická léčiva a jednoduchá zdravotní technika a spotřební materiál (pouze cca 15 % poptávky). Poptávka po zdravotní péči výrazně roste s ohledem na vysoký růst populace (přírůstek 3 % ročně), prodlužování délky života (v současnosti 74 let), vysoký výskyt civilizačních chorob (diabetes, obezita, pohybové ústrojí apod.) a přibývání starších osob potřebujících zvýšenou zdravotní péči. Počet osob nad 60 let se má v příštích 15 letech zvýšit ze současného 1 mil. na 2,5 mil. (přírůstek cca 9 % ročně). Vláda má v plánu do roku 2020 současnou kapacitu lůžek zdvojnásobit, což představuje výstavbu nemocnic s celkovou kapacitou cca 60 tis. lůžek. Ve státním rozpočtu jsou výdaje na zdravotnictví dlouhodobě jednou z prioritních položek. Nové projekty v této oblasti zahrnují výstavbu 2 zdravotních měst, 11 nových nemocnic a 11 zdravotních středisek a uvedení do provozu 132 rozpracovaných projektů. Sociální projekty zahrnují výstavbu 20 nových sportovních středisek (podle zpráv z druhé poloviny roku 2015 v souvislosti s nízkou cenou ropy, a tím i nižšími rozpočtovými příjmy je rozvoj prozatím utlumen) a 16 sociálních a rehabilitačních středisek včetně nově otevřené problematiky léčby drogové závislosti.

Kromě výstavby nových nemocnic se Saúdská Arábie soustřeďuje též na zlepšení primární péče, kde současný počet 2000 středisek se má v příštích pěti letech zvýšit na 3000. I nadále navzdory saúdizaci přetrvává velký zájem o český zdravotnický personál, zejm. zdravotní sestry a fyzioterapeuty, který dočasně ochabl v letech 2005–16 v souvislosti s nutností omezit výdaje zdravotnických zařízení a „západní“ personál je stále více nahrazován personálem z Asie. Současně jsou rázně omezovány dříve běžné benefity zdravotnického personálu. S celkovou situací v saúdské zdravotnictví souvisí i zájem o výstavbu nových specializovaných – zejména privátních – rehabilitačních středisek s českou účastí (know-how).

Zemědělský a potravinářský průmysl

Saúdská Arábie je největším dovozcem potravin a zemědělských produktů v rámci zemí GCC. Populace v KSA je o 150 procent větší než u ostatních pěti států GCC (Spojené arabské emiráty, Kuvajt, Katar, Omán a Bahrajn). Počet obyvatel Saúdské Arábie se odhaduje na 33,4 milionu v roce 2018 a očekává se, že do roku 2025 dosáhne 40 milionů. Již v tomto období dováží Saúdská Arábie 75 % veškerých potravin a tato poptávka se bude nadále zvyšovat. Nejnovější dostupné údaje o obchodu OSN ukazují, že Saúdská Arábie dovezla v roce 2016 zemědělské a potravinářské produkty ve výši 14,8 miliardy USD, což je pokles o přibližně 23 % ve srovnání s rokem 2015. Obrovský pokles dovozu byl způsoben především nižšími cenami obiloviny, mléčných výrobků a drůbežního masa.

Saúdský trh roste nejen co do objemu, ale i pestrosti dovážené produkce. Země s věkovým průměrem pouze 30,2 let, kde nezanedbatelná část obyvatelstva má zkušenosti ze studia či života v zahraničí, zvyšuje poptávku po produktech dříve exotických kuchyní. Populární jsou také řetězce rychlého občerstvení i již předpřipravené pokrmy (ready-made). Z druhé strany se však také zvyšuje povědomí o zdravém životním stylu, což zvedá poptávku po racionální výživě, cereáliích či potravinách alternativního stravování (veganství apod.)

Sektor zpracování potravin se za posledních deset let rychle rozrostl. Podpora ze strany saúdské vlády zahrnuje přímé dotace na vybraná zařízení na výrobu potravin, nízké ceny pozemků k pronájmu, dlouhodobé bezúročné půjčky a bezcelní dovozy surovin. Vedle různých státních dotací byly hlavními faktory pro další růst tuzemského potravinářského průmyslu: zvýšená poptávka po balených potravinách, zvýšení příjmu na obyvatele, vysoký růst populace, mění se životní styl a způsob stravování. Tuzemské potravinářské výrobky jsou obecně považovány za kvalitní a konkurenceschopné. Mezi hlavní potraviny, které jsou místně zpracovány za použití dovážených surovin a přísad, patří chléb, mléčné výrobky, zpracované hovězí a drůbeží maso, mražená zelenina, džemy, bramborové lupínky, občerstvení, džusy, sušenky, arašídové máslo, koření, přísady do omáček, kečup, sušenky, cukrovinky, ovocné nápoje, ocet, těstoviny, med, čaj, konzervované fazole, vaření olej, máslo, majonéza, cereálie a zmrzlina.

Železniční a kolejová doprava

V oblasti kolejových vozidel prochází Saúdská Arábie bezprecedentními změnami. V realizaci a přípravě je řada projektů v celkové hodnotě několik desítek mld. USD. K největším projektům patří saúdská část projektu Propojení železničních sítí států GCC ve výši 5 mld. USD (ve fázi přípravy), železniční spojení Rijád–Džidda (ve fázi projektu), tzv. Saudi Arabian Land Bridge (ve fázi výběru konzultanta) v hodnotě 9 mld. USD, železnice Sever–Jih (nové úseky za cca 5 mld. USD, provozu část Rijád–Buraidah–Hail). V roce 2018 byl do provozu uveden první úsek trati Džidda, Mekka, Medinah, Yanbu (cca 4,5 mld. USD, přičemž do budoucna se počítá až s 30 spoji denně. Ačkoli z pohledu saúdského trhu oborových příležitostí je zde velký potenciál pro české firmy, řadě z nich se zatím vzhledem k výrazné konkurenci nepodařilo prosadit. Kromě kolejových vozidel jsou možnosti zejména v oblasti signalizačních, zabezpečovacích a komunikačních zařízení. Jedná se však převážně o projekty velkého rozsahu, které jsou přidělovány velkým mezinárodním konsorciím. Zde je ovšem stále šance pro české podniky, a to propojit se s realizátory projektů, tj. leadery konsorcií a stát se součástí konsorcia. V roce 2012 byl zahájen projekt integrované dopravy Rijádu zahrnující kombinaci 180 km metra a 600 km autobusových linek, hodnota projektu cca 25 mld. USD. V současnosti probíhá výstavba 6 tras metra o délce 176,5 km a aktuálně se uvedení celého systému do provozu předpokládá v roce 2021.

Automobilový průmysl

Saúdská Arábie je zemí, kde je vlastnictví automobilu prakticky životní nutností. Ještě v roce 2016 bylo do země dovezeno bezmála 1 mil. automobilů. Země tak je největším dovozcem motorových vozidel v regionu. Ekonomická nejistota v posledních letech, zvyšující se ceny paliv, zavedení DPH v roce 2018, to vše přispělo k poklesu dovozů až na půl milionu vozidel v roce 2018. Zatímco v oblasti vývozu osobních automobilů nespadá Saúdská Arábie příliš do cílové skupiny českých výrobců (s výjimkou SUV), potenciál lze spatřovat v dovozu komponent a prvků pro vylepšování automobilů (tzv. tuning), mezi které mohou patřit prvky vizuální (osvětlení, ozdobná přitlačná křídla, chromované prvky), i funkční (komponenty pro úpravy motoru, podvozku, apod.). Druhou oblastí s velkým potenciálem jsou pak kvalitní maziva a aditiva do paliv. Nepříznivé klimatické podmínky pak také nahrávají komponentám a řešením pro prodloužení životnosti vozidla (kvalitní filtry, odolné laky a nátěry).

Těžební průmysl

Vedle těžby ropy a zemního plynu existují v zemi rozsáhlé zásoby nerostného bohatství, jako je měď, zlato, fosfáty, uran a mnoho dalších. Státní těžební podnik Ma'aden bude v následujících letech rozvíjet projekty těžby, a to jak povrchové, tak hlubinné. Největší šanci mají integrovaná řešení se servisním zázemím přímo v teritoriu.

Turistický a zábavní průmysl

Saúdská Arábie v posledních letech investuje nemalé prostředky do rozvoje zábavního průmyslu a turistických atrakcí v zemi. Se započatím udělování turistických víz v říjnu 2019 v souvislosti s takřka neexistující turistickou infrastrukturou, bude nutné urychleně budovat ubytovací kapacity, turistické resorty a další. V zemi byly spuštěny první kinosály až v průběhu roku 2018

5.2 Kalendář akcí

- 21. - 24. 10. 2019 - společná účast na veletrhu Saudi Agro Food (financováno MZV/MZEM)

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Z obchodního hlediska lze Saúdskou Arábii rozdělit na tři oblasti: Džiddu na západním pobřeží a její okolí, jako hlavní obchodní centrum země, Rijád, který je hlavním a také největším městem s cca 5 mil. obyvateli a oblast severovýchodního pobřeží - souměstí Dammam, Dahrán a Al Khobar, kde je soustředěn průmysl navazující na těžbu ropy a nerostů.

Distribuční a prodejní kanály odpovídají nejrozvinutějším ekonomikám. V maloobchodě jsou běžné velké hypermarkety a nákupní centra s obchody a butiky všech světových značek. Ve velkoobchodě převládají velcí dovozci a distributoři, většinou velké rodinné holdingy, které se kromě obchodu specializují též na řadu dalších činností - výrobu, stavebnictví atd.

Ačkoli je možné, aby místní firmy byly zcela vlastněné zahraničním subjektem, nelze to doporučit, jelikož specifika místního trhu i zdárné zvládnutí místních administrativních překážek jdou nejlépe s lokálním vhladem. Stejně tak pro distribuci na trhu je lepší použít lokálního partnera s kvalitními kontakty v celé zemi.

Obchodní zastoupení právně upravuje tzv. Agency Law, což je královský dekret č. M/11 ze dne 22/7/1962 ve znění zákona M/32 z roku 1980 a prováděcí vyhlášky Ministerstva obchodu č. 1897 z roku 1981. KSA má spolu s Bahrajnem jednu z nejliberálnějších právních úprav obchodního zastoupení ze všech zemí GCC.

Zástupce, resp. zastupitelská smlouva s ním, musí být registrována u ministerstva obchodu a průmyslu, které vypracovalo vzorovou zastupitelskou smlouvu. Tato vzorová smlouva obchodního zastoupení sice není povinná, nicméně řada místních firem z ní vychází a odvolává se na její obligatorní charakter. Důvodem je zejména skutečnost, že zvýhodňuje práva zástupce a zakotvuje pro zástupce tzv. "reasonable compensation" v případě rozvázání smlouvy. V saúdském obchodním právu však tato povinnost zakotvena není, a proto se doporučuje tuto podmínku ze smlouvy vypustit nebo ji blíže specifikovat, aby se předešlo případným nedorozuměním.

Výběr vhodného zástupce je nezbytně pečlivě zvážit, neboť případná změna může přinést komplikace v podobě odstupného, nebo překážek v další obchodní činnosti. Ministerstvo obchodu v každém případě nezaregistruje smlouvu s novým zástupcem, dokud nebyl zastupitelský vztah s původním zástupcem řádně ukončen, např. pokud zástupce s důvody pro ukončení smlouvy nesouhlasí a domáhá se kompenzací soudní cestou. Blíže k této problematice kap. - řešení

soudních sporů.

Exklusivita obchodních zástupců není povinná. Řada místních firem ji však vyžaduje nebo se snaží, aby Ministerstvo obchodu a průmyslu nezaregistrovalo další zastupitelskou smlouvu pro stejného zahraničního dodavatele. V tomto případě se doporučuje obejít požadavek exclusivity jejím omezením na region, či město a dále na vybranou část výrobního portfolia firmy (pokud její aktivity zahrnují více oborů). Ministerstvo však vyžaduje exclusivu u dovozu a distribuce léků. U dovozu léků zákon též stanoví, že provize agenta nesmí být vyšší, než 15 %.

Angažování několika zástupců je praktické i z hlediska velké vzdálenosti mezi jednotlivými obchodními oblastmi a jejich etnickými (kmenovými) rozdílnostmi.

Z faktorů ovlivňujících prodej nabývá tak na důležitosti míra štěstí při výběru místního zástupce a finanční možnosti mateřské firmy na časté obchodní návštěvy v teritoriu.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovoz do Saúdské Arábie podléhá celní kontrole při vstupu do země nebo do některého ze sousedních států GCC ([Rada spolupráce arabských států Perského zálivu](#)), které od 1. 1. 2003 vyhlásily celní unii.

Od svého přijetí do WTO v r. 2005 KSA postupně snižovala celní sazby. Počátkem roku 2017 vstoupily v platnost nové celní sazby, jednalo se především o zvýšení cel na řadu potravinářských a zemědělských výrobků (nárůst z 5 na 20 %). Podrobnosti o výši celních sazeb a pravidlech dovozu jsou uvedeny na webových stránkách [Saudi Customs Office](#). Od roku 1991 je používán Harmonizovaný celní tarif. Daňové podmínky viz výše.

Některé položky je zakázáno dovážet, např. alkoholické nápoje, vepřové maso, pornografický materiál, produkty s náboženskou symbolikou jiných náboženství, než islám (povolena 1 bible pro osobní potřebu) a zboží izraelského původu.

Dokumenty vyžadované při dovozu

Obchodní faktura, certifikát o původu zboží, konosament nebo letecký nákladní list, pojistný certifikát, balící list a prohlášení o shodě jsou dokumenty požadované při dovozu. Od přijetí do WTO se též zjednodušily celní formality, a proto faktura a Certifikát o původu již nemusí být superlegalizovány zastupitelským úřadem KSA v zemi vývozu. Vývozce též může prodávat své zboží přímo a ne cestou autorizovaného distributora, jak tomu bylo dříve.

Každý výrobek musí být doprovázen tzv. Certificate of Conformity, který potvrzuje, že je výrobek v souladu s normami (Přehled místních norem je uveden na internetové adrese www.saso.org.sa). saúdského trhu, které vyhledává [Saudi Arabian Standard Meteorology and Quality Organisation](#). Dříve mohly vydávat Certificate of Conformity pouze instituce k tomuto pověřené od SASO (TUV, SGS, Intertek, Bureau Veritas). V současné době může prohlášení o shodě vystavit jakákoli instituce k tomuto oprávněná v zemi výrobce (např. specializovaná inspekční firma) nebo i sám výrobce, pokud má se SASO dohodu o uznání. Ten tak přebírá za výrobek příslušnou odpovědnost. Pokud pro výrobek neexistuje v KSA příslušná norma vydaná SASO musí prohlášení o shodě uvádět odkaz na normy mezinárodní. Některé normy SASO jsou přísnější, než normy mezinárodní, a to zejména s ohledem na místní klimatické podmínky (např. na pneumatiky). Celnice provádí namátkové kontroly dováženého zboží ve svých nebo smluvních soukromých laboratořích, které výrobek testují a porovnávají s místními normami. U potravin a léků je testování povinné. Všechny výrobky musí být označeny nesmazatelným názvem země původu.

Zvláštnímu kontrolnímu režimu podléhá dovoz potravin a léků, zejména pokud jde o jejich obaly (označení výrobku a jeho složení musí být v arabštině), způsob přepravy a dovozní kontrolu kvality a požadavky na trvanlivost. Dovoz léků a potravin (včetně živých zvířat) řídí tzv. [Saudi Food and Drug Organisation](#), která je propojena s celními orgány, referenčními laboratořemi, SASO a příslušnými ministerstvy. SFDA v současné době přejala od SASO i tvorbu norem pro dovoz potravin a léků.

Z důvodu BSE platí od roku 2001 v rámci GCC (Gulf Cooperation Council – Rada pro spolupráci zemí Zálivu) zákaz dovozu živého skotu z EU. Tento zákaz je uplatňován v některých zemích GCC i na dovoz hovězího masa. V roce 2010 byl sekretariátem GCC zákaz živého skotu a masa zrušen pro NL, GE a FR, ne všechny země GCC však toto doporučení převzaly do svých interních předpisů. SAK zatím celoplošný (na celou EU) zákaz dovozu hovězího skotu a masa ponechává a postupuje cestou individuálních výjimek pro jednotlivé firmy (nikoli celé země). Celý proces je velmi finančně a administrativně nákladný a bez záruky úspěchu.

Veškerá zvířata, tedy např. i kuřata, musí být zabita v souladu s náboženskými pravidly a mít certifikát tzv. „Halal potravin“. Platí rovněž přísný zákaz dovozu vepřového masa a alkoholických nápojů.

Dovoz zdravotnického zařízení podléhá pravidlům a normám Ministerstva zdravotnictví - Ministry of Health - [Medical Supply Department](#) a zejména Saudi Food and Drug Authority, která certifikuje zdravotnické prostředky ([SFDA](#)).

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Vstup zahraničního kapitálu v jednotlivých případech schvaluje a zároveň podporuje zvláště k tomuto účelu zřízená státní agentura Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA). Podrobnosti jsou uvedeny na jejich [internetových stránkách](#), kde jsou rovněž specifikovány obory, které jsou zatím pro zahraniční investory uzavřeny. Jejich seznam je vládními rozhodnutími postupně redukován (viz kapitola 6.5 – [Negative List \(str. 161](#) - List of businesses prohibited for foreign investments).

Stoprocentní podíl cizího kapitálu v podniku je možný a repatriace fondů, zisku a platů není omezena.

Základní formy vlastnictví (stručný souhrn, blíže viz SAGIA):

- společnost s ručením omezeným - LLC, tj. limited liability company - min. 2 společníci - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR
- společný podnik - JSC, tj. joint stock company - min. 5 společníků - min. vklad 2 mil. SAR (pokud veřejně nabízené akcie, pak 10 mil. SAR) - cizinci z GCC max. podíl 25 % - vlastnictví cizincem nad 51 % pouze u společností s kapitálem nad 20 mil. SAR
- kancelář časově omezená na realizaci projektu - project branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad není požadován
- kancelář trvalá - permanent branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR

Saúdská investiční agentura SAGIA může, v závislosti na sektoru podnikání, zvýšit minimální požadavek základního kapitálu (až 1 mil. SAR pro výrobní podnik, 20 mil. SAR pro obchodní firmu).

Při zakládání společného podniku nebo samostatné společnosti je třeba dát pozor na diferencované danění zahraničních a saúdských společníků.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Formy propagace, marketingu a reklamy odpovídají rozvinutým ekonomikám a využívání hromadných sdělovacích prostředků pro propagaci je zcela běžné. Pro uvedení zejména spotřebního zboží na trh je nutno investovat prostředky do reklamy, pro prosazení zboží do obchodních sítí (zejména FMCG – Fast Moving Consumer Goods, rychloobrátkové spotřební zboží) je nutno počítat stejně jako na ostatních rozvinutých trzích s náklady na slevové akce, na propagaci v letáčích vydávaných obchodní sítí apod.

Při oslovování cílové skupiny spotřebitelů je nezbytné počítat s demografickým složením obyvatelstva - 60 % obyvatel je do 30 let. Reklamní kampaně bývají agresivní a sofistikované.

Z důvodu silně zakořeněné tradice nebo trestnosti je však mnoho témat nepoužitelných, například z politiky, cizího náboženství, sexu nebo konzumace alkoholických nápojů a vepřového masa. Dále se nepoužívá řada metod z oblasti přímého marketingu, např. osobní prodej po domácnostech (respektování soukromí obydlí) a distribuce letáků pomocí pošty - státní pošta není doručována do jednotlivých domů a bytů ale pouze na PO Boxy. Balíková dovážka je možná pouze při kurýrních zásilkách soukromých firem jako DHL, TNT, apod. Při marketingových akcích je nezbytné respektovat z důvodu místního výkladu a praktikování islámu a zákazu jakékoli pracovní a veřejné činnosti v dobách modliteb.

V současné době většina firem využívá kombinaci různých druhů reklamy jako je rádio, televize (zejména satelitní), deníky, billboardy a předváděcí akce, např. s nákupních střediscích.

Saúdsko arabský reklamní trh se rychle rozvíjí, příjmy z reklamy mají v příštích 5 letech zaznamenat meziroční nárůst o 20 %. Největší podíl na reklamním trhu (60 %) mají stále tištěná média, zejména arabsky psané deníky, jako je Al Shark Al Awsat, Okaz, Al Hayat, Al Jazeera, Al Riyadh, které vycházejí v nákladu 80–170. tis. výtisků. Podíl tištěných médií nicméně postupně klesá, zejména v souvislosti s nárůstem venkovní reklamy (velkoplošné obrazovky pro projíždějící řidiče) a digitálních médií.

V posledních letech, tak jako ve zbytku světa a s ohledem na výrazně mladou populaci, prudce stoupá vliv sociálních sítí, zejména Snapchat, Instagram a Twitter. Tato reklama také bývá méně regulovaná a regulovatelná. Influenceri jsou často hosty významných firemních akcí (otevírání autosalonů, apod.).

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Saúdská Arábie má poměrně moderní právní úpravu ochrany duševního vlastnictví. Řídícím úřadem je Saúdský úřad pro duševní vlastnictví ([Saudi Authority for Intellectual Property](http://www.sipa.gov.sa)), který integruje registraci a správu všech předmětů ochrany duševního vlastnictví (zejména patenty, ochranné známky, topologie polovodičových prvků, rostlinné odrůdy, průmyslové vzory, apod.).

[Zákon o autorských právech z roku 2017](#)

Kopírování a nezákonný prodej plagiátů je penalizován vysokými pokutami (za první prohřešek 67 tis. USD, za opakovaný 133 tis. USD). I přes velké pokuty existují v KSA "kamenné" obchody, kde se dají koupit přepálené hry, počítačové programy a filmy.

Patentový zákon (platný pro celou GCC)

- Žádosti o registraci patentů se podávají na "King Abdulaziz City for Science and Technology". Předmětem patentové ochrany může být výrobek nebo výrobní proces a jejich zdokonalení. Patenty se vydávají na 20 let. Poplatek za vydání patentu je 213 USD, roční poplatky se pohybují od 133 USD (první rok) do 2 666 USD (dvacátý rok). Kvůli přechodu pravomocí na SAIS (viz výše) již webové stránky KACST uvedené služby neuvádí, třebaže v zákoně stále figurují.

6.6 Trh veřejných zakázek

System udělování státních zakázek je v KSA regulován řadou královských dekretů a ministerských nařízení. Hlavním zdrojem informací ohledně postupů při avizování výběrových řízení, předkládání a vyhodnocování nabídek a udělování kontraktů je královský dekret č. M/58 ze dne 4/9/1427 (9/28/2006).

V KSA neexistuje ústřední komise pro udělování státních zakázek. Každá vládní agentura, či ministerstvo má plnou pravomoc udělovat zakázky na základě podmínek příslušné legislativy a za tímto účelem vypisovat tendry.

Zahraniční firmy, které se hodlají účastnit příslušných tendrů musejí být nejprve zaregistrováni u orgánu vypisujícího tender (ministerstvo, místní samospráva, státní agentury) a projít obecnou předkvalifikací. U veřejných prací musí kontraktor získat příslušný stupeň kvalifikace (třidu) u Ministry of Municipality and Rural Affairs. Když dojde k vypsání tendru příslušná organizace je následně sama osloví k předložení nabídky. Zákon totiž stanoví, že příležitost k účasti na státních zakázkách ostanou všechny "kvalifikované" společnosti. Minimální počet oslovených je 3, v případě stavebních prací 5. Zakázky do 1 mil. SR (200 tis. EUR) je možné udělit bez výběrového řízení. V případě nákupu zbraní o "kvalifikovanosti" výrobce rozhoduje předseda vlády. Některé rezorty (např. ministerstvo zdravotnictví v případě nákupu léků) každoročně aktualizují seznam firem, které se mohou státních zakázek zúčastit (tzv. "eligibility").

Zákon o státních zakázkách se nevztahuje na veřejné akciové společnosti jako je např. Saudi Aramco, nebo SABIC, nicméně v praxi se i tyto subjekty příslušnými pravidly řídí.

Zákon, který předepisoval zahraničním společnostem, aby měly v případě jejich zájmu o účast ve státním tendru v zemi svého oficiálně registrovaného zástupce byl zrušen v roce 2001. Zahraniční společnosti se tak mohou tendru zúčastnit napřímou, nicméně jejich šance na vítězství se zvyšují v případě, že mají v zemi registrovanou pobočku, či ještě lépe společný podnik s místním partnerem. Zákon totiž uvádí, že v případě státních zakázek mají přednost saúdské firmy následovány společnými podniky s převahou saúdského kapitálu a saúdské zboží má přednost před zahraničním, a to i v případě jeho nižší kvality, pokud splňuje požadavky tendru. Zadání tendru většinou též předepisuje minimální podíl zakázky, který zahraniční firma musí udělit saúdskému subkontraktorovi (v případě kontraktu na veřejné práce je to 30%), nebo minimální podíl zboží a služeb kontrahovaný v místě. V případě, že má zahraniční firma v zemi svého místního zástupce či distributora, je státní subjekt povinen příslušné zboží nakoupit od něj (např. automobily a náhradní díly). Náhradní díly se mohou nakupovat pouze od oficiálního dealera.

U zbrojních zakázek je naopak zakázáno jednat přes prostředníky či zástupce a vyplácet jim provizi, která by zvyšovala cenu zakázky.

Zahraniční firma, která nemá v zemi pobočku a získala kontrakt, si musí do 30 dní od udělení zakázky zaregistrovat tzv. "temporary branch".

Zákon o státních zakázkách předepisuje, aby výběrová řízení byla vyhlášována v oficiálním věstníku (vychází pouze v

arabštině), dvou místních denících a v elektronických médiích, včetně stránek regionálních obchodních a průmyslových komor. Doba od vyhlášení tendru do jeho uzávěrky nesmí být kratší, než 30 dní. Od roku 2018 funguje centrální portál veřejných zakázek [ETIMAD](#), který je však pouze v Arabštině.

I přes nezbytnost předchozí kvalifikace na seznam jednotlivých ministerstev (vendor list) bývá většina velkých tendrů dvoukolová. První kolo, tzv. "beauty contest" slouží k vyřazení uchazečů, kteří nesplňují požadavky na finanční přiměřenost, technickou kvalifikaci či nemají požadované reference předchozích zakázek srovnatelných s vypsaným tendrem. V druhém kole jsou vybraní uchazeči vyzváni k předložení technické a finanční nabídky (předkládají se zvlášť v zalepených obálkách).

Spolu s nabídkou je vyžadována nabídková záruka "bid bond" ve výši 2 % z hodnoty nabídky, který musí být vystaven nebo potvrzen saúdskou bankou nebo pojišťovnou akreditovanou u Saudi Arabian Monetary Agency. Bid bond musí být vrácen nabízejícímu do 7 dnů od uplynutí jeho platnosti.

Každý vypisovatel tendru musí jmenovat dva tříčlenné nabídkové výbory. Tzv. "opening committee" otevírá obálky a posuzuje, zda nabídka splňuje formální požadavky tendru. "Decision Committee" poté nabídku hodnotí po technické stránce (výbor si může vyžádat stanovisko nezávislého experta). Cenová a finanční část nabídky smí být otevřena pouze pokud nabídka prošla technickou částí výběrového řízení. Nejnižší cena nebývá jediným kritériem pro udělení zakázky, posuzuje se celková výhodnost i z hlediska doby plnění, finančních podmínek a doprovodných služeb (délka záruky, bezplatného servisu atd.).

Zakázky nad 3 mil. SR (600 tis. EUR) musí být schváleny vedoucím pracovníkem zadavatele tendru (např. ministrem), zakázky nad 100 mil. SR (20 mil. EUR) schvaluje předseda vlády.

Vítěz tendru musí do 10 dní od obdržení příslušného oznámení otevřít záruku za dobré provedení díla (Performance Bond) ve výši 5 % hodnoty zakázky a následně je přizván k podpisu kontraktu. Každá státní agentura má svůj "modelový kontrakt" jehož podmínky jsou více-méně dané až na technická specifika zakázky. Většina kontraktů bývá v arabštině, ve výjimečných případech však může státní agentura uzavřít kontrakt i v agličtině. Znění kontraktu bývá součástí tendrových podmínek. Pokud jde o platební podmínky, standardní bývá plat předem do 20% hodnoty kontraktu, dále platba vázaná na provedení částečného plnění (dodání zboží, měsíční výkazy prací apod.) a tzv. zádržné "retention money" ve výši 10% zakázky, které je uvolněno po převzetí díla zákazníkem a předložení potvrzení o úhradě všech daní spojených s předmětem plnění kontraktu, které vydává daňový úřad (Department of Zakat and Income Tax). Za pozdní plnění zakázky bývá penále do max výše 4% z hodnoty zakázky u dodávek zboží a 10% u zakázek na stavební nebo montážní práce.

Zákon zakazuje státním institucím začlenit do kontraktu arbitrážní doložku s příslušností sporu u zahraniční arbitráže. Případné spory řeší tzv. Board of Grievances, což je zvláštní tribunál, který je mimo v zemi převažující systém islámských soudů Šarija.

České firmy byly v minulosti opakovaně cílem pokusů o podvod, kdy jim subjekty, vydávající se za saúdské konzultanty, či přímo zástupce státních orgánů, nabízely účasti, či přímo oznamovaly výhry v tendrech. Ve většině případů se jedná o záminku, jak vylákat z českých firem peníze za různé fiktivní administrativní poplatky. Doporučujeme kontaktovat obchodně-ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Rijádu pro ověření existence a důvěryhodnosti takových nabídek.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Řešení obchodních sporů

Při uzavírání jakéhokoliv smluvního vztahu s místním partnerem je nezbytné mít na paměti případné řešení sporu soudní cestou. Pro zahraniční subjekt je vzhledem k neznalosti místního práva a místních soudních procedur samozřejmě snažší si do smlouvy (po dohodě s místním partnerem) zakomponovat české či evropské právo a evropský soud či arbitráž. Rozhodnutí cizích soudních a arbitrážních instancí však nejsou v KSA přímo vykonatelná a podléhají předchozímu schválení místními justičními orgány, což je velmi nepravděpodobné, zejména v případě, že byl soudní spor řešen podle jiného než islámského práva. Pokud saúdský partner nemá prokazatelně majetek v zahraničí, resp. v zemi, kde jsou uznávané výkony cizích soudních a arbitrážních rozhodnutí, pozbývá příslušnost zahraniční arbitráže ve smlouvě svůj praktický význam. Níže uvádíme další specifika této problematiky.

Spory s partnerem v joint venture – např. v KSA založené Limited Liability Company

Spory řeší podle saúdského práva tzv. [Board of Grievances](#) (zvláštní tribunál určený pro řešení určitých typů sporů, např. mezi kontraktorem a státem v případě státních zakázek a sporů zahraničních subjektů s místními partnery). Tato instituce potvrzuje též rozsudky zahraničních arbitráží v případě, že nejsou v rozporu s místním právem Šarija, a předává je místnímu soudu k vykonání rozhodnutí. V opačném případě vydá tato instituce rozhodnutí, že rozsudek musí být potvrzen místním soudem, což v praxi znamená zahájení nového soudního řízení u místního soudu a podle místního práva.

Spory s obchodním zástupcem

Podle vzorové smlouvy o obchodním zastoupení publikované Ministerstvem obchodu a průmyslu KSA (text není obligatorní) se spory řeší podle místního práva u [Board of Grievances](#) nebo u místní či zahraniční arbitráže. Pokud si strany dají do smlouvy zahraniční právo a soud, možné to je, nicméně uznání rozhodnutí zahraničních soudních subjektů je v KSA těžko dosažitelné, zejména pokud byl spor řešen podle jiného, než islámského práva. Pro uznání výkonu cizího soudního rozhodnutí je nezbytné, aby oba státy měly podepsanou příslušnou bilaterální dohodu. KSA tuto dohodu nemá s žádným nearabským státem. Rozhodnutí zahraničního soudu jde tedy znovu před místní soud, který případ posuzuje od začátku a podle místního práva.

KSA v roce 1992 sice přistoupila k mnohostranné dohodě o uznávání rozhodnutí mezinárodních arbitráží (New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitration Awards), nicméně si vyhradila právo, že rozhodnutí uzná pokud nebude v rozporu s právem Šarija a zájmy státu. Rozhodnutí zahraniční arbitráže jde tedy před [Board of Grievance](#), která posoudí, zda z tohoto pohledu vyhovuje. Jsou případy, že byl rozsudek uznán, nicméně ve většině případů ne, zejména pokud byl spor řešen podle odlišného práva. Arbitráž v jiné zemi, než v KSA se tedy vyplatí, pokud má místní zástupce majetek v zahraničí. Pokud má majetek pouze v KSA, právníci doporučují řešit případné spory saúdskou arbitráží, jejíž rozhodnutí je rychlé. Rozsudek místní arbitráže je potvrzen Civil Right Directorate, který dá pokyn místnímu soudu k vydání příkazu k příslušnému plnění (zabavení majetku apod.)

V současné době se připravuje systém uznávání arbitrážních rozsudků vydaných mezinárodní arbitráží při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži. Pro potvrzování těchto rozsudků budou v KSA zřízeny specializované arbitrážní tribunály.

Spory mezi kontraktorem (místním, či zahraničním) a saúdským státním subjektem (investorem)

Saúdské státní firmy a instituce nesmějí podle zákona o veřejných zakázkách do svých smluv s dodavateli zakomponovat příslušnost zahraniční arbitráže. Spory výhradně řeší [Board of Grievances](#).

V roce 2014 byl založen [SCCA](#) (Saudi Center for Commercial Arbitration), který je nezávislým rozhodčím soudem pro obchodní spory. Jedná se pravděpodobně o nejlepší variantu mimosoudní arbitráže a mediace. Jeho rozhodnutí jsou pak přímo vykonatelná.

Ochrana českých investic v KSA podle bilaterální smlouvy o podpoře a ochraně investic

Dohoda o podpoře a ochraně investic vstoupila v platnost 13. 3. 2011. Rozhodčí doložka v dohodě se vztahuje na řešení sporů mezi stranami, tedy státy a dále mezi státem a obchodním subjektem druhé strany. Neřeší spory mezi obchodními subjekty navzájem. Mezinárodní arbitráž je možná.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Pro obchodní jednání je nejpodstatnější osobní kontakt mezi stranami. Bez vzájemného osobního kontaktu lze jen těžko očekávat získání důvěry, ale i významnějšího pokroku při jednání na straně saúdského partnera. Firma, která chce v teritoriu uspět se musí připravit na pravidelné návštěvy země za účelem udržování kontaktu.

Dlouhé držení ruky hostitelem při vítání je výraz pohostinnosti. Může dojít i k tomu, že Vás saúdský partner provází společností a drží Vás za ruku – i to je výrazem přátelství k Vám, aniž by v tom měly být hledány jakékoliv jiné úmysly. Vysloveným projevem přátelství je objetí a s krátkým dotekem oběma tvářemi (viz francouzský uvítací zvyk, zde však jedenkrát na levou tvář a jednou až vícekrát na tvář pravou).

Je třeba brát na zřetel, že v arabských zemích je vzájemná vzdálenost komunikujících osob kratší než v Evropě.

Formální anglický pozdrav „How are you“ je při komunikaci v anglickém jazyce naprosto běžný, ba dokonce nutný. I přesto, že jednání budou probíhat v angličtině, je zdvořilé pozdravit arabsky, tedy Salam Alejkum („mír s Tebou“), potažmo na takovýto pozdrav od partnera odpovědět Alejkum Salam. Méně formální rozloučení zní Másalama. Pokud saúdský partner neovládá angličtinu, což je spíše výjimkou, je obvykle schopen z řad vlastních zaměstnanců, podřízených či kolegů zajistit tlumočnicka z angličtiny do arabštiny a naopak.

Typické uvítací občerstvení je světlá trpká káva dolévaná do malého šálku, potom malý šálek s ouškem sladkého čaje a někdy také datle. Nejslušnější je si kávu nechat dolít, ale ne více než třikrát. Kávu vždy dolévá obsluha. Pokud další kávu již nechceme dolévat, krátce pokýváme šálkem v prstech ze strany na stranu. Šálek se drží pravou rukou.

Pravou rukou se zásadně konzumují jakékoliv nápoje či potraviny, levá ruka se zásadně nepoužívá. To je důležité brát na zřetel např. zejména při typické arabské večeři, kdy se hoduje na zemi rukama bez použití příborů. Zde je na místě upozornit rovněž na dostatečnou hygienu nohou a kvalitní ponožky, neboť se často stoluje i ve stanu v sedě na zemi na koberecích a zásadně se zutými botami.

Při jednání se saúdským partnerem je zvykem nejprve zahájit rozhovor obecnými tématy, např. o klimatických podmínkách, o sportu, o významných událostech v zemi či světě, je však vhodné se zdržet jakýchkoliv kritických komentářů k odlišnostem způsobu života a myšlení v SAK, saúdský partner rovněž nebude kritizovat způsob života a myšlení v ČR. Obecně však lze konstatovat, že saúdský partner bude odmítat islamistický terorismus, resp. jakékoliv formy politicky zaměřeného terorismu. Je nutné si též uvědomit, že současná vládní garnitura proti islamistickému terorismu v SAK intenzivně bojuje. Je rovněž zdvořilé se optat na rodinu, pokud již partnera a jeho rodinné poměry známe.

Jednání je nezbytné naplánovat do takových hodin, kdy neprobíhají motlitby. Saúdský partner uvítá, pokud sami berete

na zřetel časy motlíteb a požádáte o přerušení nedokončeného jednání, abyste umožnili saúdskému partnerovi odebrat se na motlitbu (cca 30 minut). Rovněž není vhodné jednání protahovat nad obvyklou pracovní dobu. Na druhou stranu je saúdský partner namnoze ochoten jednat např. při večeři ve večerních hodinách, na evropské poměry dokonce někdy až neobvykle pozdních.

Je vhodné saúdského partnera, na němž nám záleží, obdarovat. Vhodným dárkem je především český křišťál, nepřijatelné jsou jakékoliv dárky s náznaky křesťanské či jiné než islámské náboženské symboliky a nedostatečně oděnými ženami. Evropská vážná hudba je dárkem pouze pro znalce, evropská melodika je výrazně odlišná od arabské a pro partnera nemusí být srozumitelná. Saúdský partner uvítá rovněž informace o ČR, je však třeba dávat pozor, aby případné informační materiály či publikace neobsahovaly nadměrné množství zobrazení náboženských křesťanských staveb a symbolů, nepřijatelné jsou publikace se zaměřením na židovskou symboliku či židovské památky v ČR. Stejně tak malby či portréty v životné velikosti nejsou vítaným dárkem z náboženských důvodů.

Kromě svátků má sváteční atmosféru také celý místní devátý měsíc zvaný ramadán (měsíce se řídí podle lunárního kalendáře, je tedy vždy vhodné zkontrolovat dobu ramadánu pro daný rok), kdy se pravověrní přes den postí (nejedí, nepijí, nekouří, což by v tomto období neměl na veřejnosti činit ani evropský návštěvník) a večer bohatě hodují, a první polovina místního dvanáctého měsíce, kdy se organizuje výroční pout' do Mekky zvaná hadž, které se schopný muslim musí zúčastnit alespoň jednou za život. V době hadže a ramadánu je lépe neorganizovat žádná obchodní jednání.

Při jednání o zřízení zastoupení firmy v KSA je nezbytné zvážit, zda je saúdský partner skutečně schopen se zastoupení plně věnovat. Na mnohé lze usoudit již z velikosti firmy, jejích možností pokrýt svou činností rozsáhlé saúdské území, počtu a kvality jejích zaměstnanců či umístění a vybavení sídla firmy. V případě udělení zastoupení je třeba saúdského partnera správně motivovat a být s ním v častém kontaktu, v osobním kontaktu pak rozhodně vícekrát do roka.

I v anglických textech se často používá místní datování. Pro lepší rozlišení je za místním letopočtem někdy uvedena zkratka "H." (zkratka názvu místního kalendáře Hijri) a za našim letopočtem zkratka "G." (zkratka názvu evropského kalendáře Gregorian). Místní letopočet začal v roce 622 našeho letopočtu a místní kalendář je lunární. Má také 12 měsíců, ale maximálně po 30 dnech, takže rok je zpravidla o 11 dní kratší.

Rok 2019 začal 25. 4. 1440 a končí 5. 5. 1441. Pro přepočty dat je velmi užitečná [webová stránka](#), kde lze flexibilně konvertovat data mezi islámským (hijri) a evropským (gregoriánským) kalendářem.

SAK se nachází v jiném časovém pásmu než ČR. V době letního času je rozdíl oproti SELČ +1 hodina, v zimním období činí rozdíl proti SEČ +2 hodiny.

Dřívější segregace pohlcaví již není povinná, avšak je stále dobré při vstupu do veřejných prostor ověřit, zda se nejedná o vchod pouze pro ženy/rodiny. (restaurace, kavárny, ale i některé banky, apod).

Donedávna musely i cizinky na veřejnosti, tedy i při jednání, nosit přes normální oblečení základ místního kroje zvaný abája, tj. tenký černý plášť od krku až po kotníky a k tomu musí mít vlasy zakryté černým šátkem.

V současné době je cizinkám povoleno slušné oblečení západního stylu (dlouhý rukáv a nohavice, v žádném případě výstřiky či jiné vyzývavé prvky. Zakrytí hlavy šátkem není již vyžadováno vůbec. Přesto je vítáno, jestliže cizinka ukáže respekt místní kultuře tím, že si abāju oblékne. V současné době jsou dostupné nejen v tradiční černé, ale v mnoha barvách a vzorech.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Pro vstup na území SAK je nutné vízum. V říjnu 2019 byla zavedena turistická víza, která je možné použít i pro obchodní jednání. Vízum se vyřizuje zcela [elektronicky](#). Ostatní víza je nutné získat prostřednictvím velvyslanectví Saúdské Arábie v Praze.

Kontakty:

Královské velvyslanectví Saúdské Arábie

angl. Royal Embassy of Saudi Arabia

Korunovační 622/35, 160 00 Praha 6 - Bubeneč

tel. 257 316 606 257 316 597

fax 257 316 593

e-mail resa@saudiembassy.cz

provozní hodiny po-pá 9:00 – 15:00

konzulární oddělení

tel. 257 316 606

fax 246 004 102

e-mail resac@saudiembassy.cz

provozní hodiny po-čt 10:00 – 15:00

Údaje jsou aktualizovány na www.mzv.cz - Diplomatické úřady - Cizí úřady v ČR - Přehled úřadů cizích zemí pro českou republiku - S - Saúdská Arábie.

Podmínkou pro vystavení víza přes saúdskou ambasádu je ze strany českého žadatele vyplněný vízový dotazník elektronického systému ministerstva vnitra enjazit a dále žádost ZÚ KSA a podepsané prohlášení s poučením o zákazu dovozu vybraných komodit (alkohol apod.), předložení 2 pasových fotografií, cestovní pas, platný nejméně po dobu 6 měsíců od data plánovaného výjezdu do SAK, a úhrada správního poplatku prostřednictvím systému enjazit. Vízový poplatek se mění dle kurzu USD a liší se dle typu víza, informace podá ZÚ SAK v Praze. Obvykle se vystavuje jednorázové vízum na dobu pobytu do 30 dní, v odůvodněných výjimečných případech lze získat i vízum na 90 dní či vícenásobné vízum s délkou pobytu do 30 až 90 dnů. Při plánování cesty do SAK je nezbytné počítat s dostatečným časovým předstihem pro vyřízení víza (3-4 týdny) a s omezeními pracovní doby po dobu saúdských svátečních období - ramadánu, eidů, hádže apod.

Při žádosti o pracovní pobyt se požaduje rovněž pozvání sponzora (saúdského zaměstnavatele), schválené ministerstvem vnitra SAK (saúdské ministerstvo zahraničních věcí o schválení informuje příslušný ZÚ), dopis vysílající organizace z ČR, zdravotní zpráva, 2 pasové fotografie a úhrada správního poplatku.

Do SAK je zakázán dovoz alkoholu, drog, podezřelých léků, vepřového masa, zbraní, pornografie a materiálů za účelem propagace jiného než islámského náboženství. Bibli lze dovézt pouze pro osobní potřebu, dovoz většího množství této a podobných publikací je považován za dovoz za účelem propagace a hrozí za něj přísné tresty. Je ilegální a přísně trestáno nejen alkohol a pornografii dovážet, ale i vlastnit.

Nevstupujte na území SAK pod vlivem alkoholu, může to mít nepříjemné následky v podobě přísného trestu.

Homosexuální chování vč. homosexuálního pohlavního styku je ilegální a může vést až k trestu smrti. Při cestování po SAK je striktně zakázán nemuslimům vstup do měst Mekka a Medína. Dále je zakázáno fotografování a filmování osob bez jejich svolení a pro bezpečnost státu významných objektů. Během devátého měsíce místního kalendáře (ramadánu) je zakázána konzumace jídla, pití a kouření na veřejnosti přes den (od úsvitu do soumraku).

Veřejné objekty nebo jejich větší části bývají často vyhrazeny pouze pro muže, menší pro ženy nebo rodiny. V případě, že jsou objekty přístupné oběma pohlavím, je tomu tak mnohdy odděleně v různé dny. Na veřejnosti je dobře přijímáno, jestliže cizinky oblečou přes normální oblečení základ místního kroje zvaný "abája", tj. tenký černý (dnes již i barevný a vzorovaný) plášť od krku až po kotníky, avšak není to povinnost. Muži nemohou nosit na veřejnosti krátké kalhoty nebo tričko bez rukávů. Naopak se zásadně nedoporučuje Evropanům nosit místní mužský kroj či jeho součásti.

Od pozdního podzimu do jara je podnebí v Saúdské Arábii mírné s ojedinělými, většinou krátkými přeháňkami (noční teploty se pohybují kolem 10°C, denní kolem 15°C). V létě panují velká vedra bez srážek (často kolem 50°C přes den a 35°C v noci), v pobřežních oblastech se klima vyznačuje vysokou vlhkostí vzduchu, vnitrozemské klima (např. v Rijádu) je naopak velmi suché a prašné. Je nutné si uvědomit, že Středoevropanovi hrozí velmi snadno dehydratace organismu a tomu je třeba přizpůsobit pitný režim zásadním zvýšením příjmu tekutin i bez předchozího subjektivního pocitu žízně.

Riziko infekčních onemocnění je poměrně nízké. Pro delší pobyt se doporučuje očkování proti hepatitidě typu A i B, břišnímu tyfu a meningitidě, malárie se v oblasti prakticky nevyskytuje (výskyt malárie je občas zaznamenán v jižních oblastech SAK), naopak se oproti Evropě častěji vyskytují hepatitidy typu C i D, svrab, plísňe či vši. V několika posledních letech je třeba se vyhýbat bližšímu kontaktu s velbloudy, kteří jsou v regionu z 90 % nakaženi MERS (chřipkový virus, proti němuž není vakcína a zhruba 40 % případů onemocnění končí smrtí). Další údaje např. www.travmed.com, www.who.int a mnoho dalších webových stránek, zabývajících se cestovní medicínou.

Konzumovat je nutné zásadně balenou pitnou vodu, vodu ve veřejné síti nelze evropskému cestovateli doporučit (ani ve velkých městech není voda z veřejné sítě konzumovatelná bez rizika, je však běžně použitelná pro např. pro čištění zubů). Potravinový je pro konzumaci v zásadě bezpečný, je vhodné se vyvarovat konzumace takových druhů ovoce či zeleniny, u kterých nelze zajistit dostatečné omytí a které pocházejí z dovozu z rizikovějších zemí (např. hlávkový salát, jahody z některých afrických zemí). Při nákupu v obchodech je vhodné sledovat původ zboží a expirační dobu potravinových výrobků, expirační doby bývají v některých případech odlišné od běžných českých.

V SAK jsou k dispozici dvě elektrické sítě, a to 110 V/60 Hz a 220 V/60 Hz, na napětí je třeba dávat pozor při zapojování přístrojů do zásuvky (notebooky, holicí strojky apod.). Dodávky elektřiny jsou bez problémů. Existuje mnoho různých typů zásuvek, příslušné adaptéry jsou však v SAK celkem běžně k dostání. Na výše uvedené skutečnosti si dejte pozor i při nákupu elektrospotřebičů v SAK. Dosti často jsou ovšem i přístroje na 220V vybaveny britskými zástrčkami.

Obecná kriminalita je nízká, opatrnost je na místě pouze při pobytu např. na tržištích (súcích) v době nejvyšší návštěvnosti, kde se cizinec pohybuje na malém prostoru v davu. Stejně jako např. v Praze i jiných velkých evropských městech je třeba dávat pozor na kapsáře, kteří se zaměřují zejména na krádeže mobilních telefonů. V zaparkovaných autech není vhodné ponechávat věci na očích kolemjdoucích. Auta je nutno při parkování zamykat.

Pro cesty do Saúdské Arábie je vhodné sledovat aktuální doporučení na stránkách [MZV](http://www.mzv.cz) a [velvyslanectví ČR v Rijádu](http://www.velvyslanectvi.cz). Zejména upozorňujeme na kritickou situaci v oblasti hranic s Jemenem, kde probíhá v současnosti ozbrojený konflikt.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zahraniční společnost, která v zemi zřídí svoji pobočku, společnost s ručením omezeným, či akciovou společnost může zaměstnávat místní i zahraniční osoby. Pro poměr mezi zahraniční a místní pracovní silou platí tzv. saúdizační kvóty, které se liší podle jednotlivých sektorů ekonomiky, případně implementovaných projektů na základě licence vydané agenturou SAGIA. Podle zákoníku práce (labour Law) z roku 2005 všeobecně platí, že podíl Saudů by měl být 75 % všech zaměstnanců firmy a Saúďové by měli dostávat 50 % všech mzdových prostředků.

V zemi probíhá postupně program tzv. "Saúdízace", Nitiqát, který stanovuje systém kvót minimálního podílu saúdských zaměstnanců. Kvóty jsou stanovené s ohledem na obor činnosti a velikost firmy (malé firmy mají nižší procentní kvóty než velké), takže je nyní celkem cca 200 rozdílných kategorií kvót. Podle dodržování kvót jsou firmy označeny nálepkami premium, zelená, žlutá a červená a jsou stimulovány či sankciovány (premium a zelená již nemusí žádat o povolení pro nábor cizích zaměstnanců a může zaměstnat pracovníky firem ze žluté a červené kategorie bez souhlasu jejich sponzorů), žlutá má stop stav na nábor nových zahraničních sil a nesmí prodloužit stávající pracovní povolení na více jak 6 let a červená má stop stav i na prodloužování stávajících pracovních povolení. V posledních letech také práce v některých sektorech, nejvíce v maloobchodním sektoru, přechází pod plnou saúdízací (prodej automobilů a motocyklů, prodej oděvů, kancelářských potřeb a nábytku, elektroniky, hodinek, skla, zdravotnických a stavebních potřeb, autodílů, koberců a dezertů). Více [informací](#).

Mzdy a platy se nedaní, ale odvádí se z nich sociální pojištění tzv. GOSI (General Organisation for Social Insurance), které je upraveno zákonem o sociálním pojištění - Social Security Law vydaném královským dekretem č. M/33 of 27/8/1421 H. Zaměstnavatel odvádí u místních sil 11%, u zahraničních 2%, místní pracovní síly odvádějí ze svého platu 9% . Pro zahraniční pracovníky není sociální ani zdravotní pojištění povinné. Zahraniční firmy však většinou svým zahraničním zaměstnancům zdravotní pojištění platí. Pro Saudy je lékařská péče zdarma.

V březnu 2011 byl vydán dekret, který stanovil minimální měsíční mzdu ve státním sektoru na 3000, SR (cca 15 000 Kč). Pro soukromý sektor tato hranice neplatí. Průměrná měsíční mzda v soukromém sektoru se pohybuje kolem 8 000 SR. (řidič - 2 000, účetní - 4 000, stavební inženýr 7 500, stavební manažer 15 000 SR.).

Rozvazování pracovního poměru s místními silami je všeobecně riskantní, zejména bez konzultace s právníkem. Pracovní vztah upravuje tzv. "Labour and Workmen Law" - Royal Decree No. M/21 of 1389 H. Pracovní smlouva musí být písemná, v arabštině a dvou originálech. Před soudem však ob stojí v případě sporu i ústně uzavřená pracovní smlouva. Podmínky uzavřené v pracovní smlouvě nesmějí být v rozporu se zákony.

O zaměstnávání občanů z ČR je v SAK poměrně velký zájem zejména v saúdské zdravotnictví. Nutnou podmínkou pro práci v SAK je obstojná znalost angličtiny. Ve zdravotnických oborech existuje na českém trhu HR několik agentur, specializovaných na teritorium SAK, např. G5 Plus, Euro Staff aj.

Základní podmínkou zaměstnání v SAK je patronát zaměstnavatele, tzv. sponzora. Bez existence sponzora - a tedy pracovní smlouvy a jeho pozvání - nelze získat saúdské vízum. Pracovní smlouvy jsou obvykle jedno- až dvouleté a při spokojenosti zaměstnavatele je obvykle nabízeno další jednoleté prodloužení. Zaměstnavatel je povinen zaměstnance zdravotně pojistit. Doba dovolené se obvykle pohybuje mezi 40 až 49 dny, do nichž se započítávají i víkendy (pá, so) či svátky (eidy).

Je obvyklé, že sponzor poskytuje zaměstnanci ubytování (vč. nákladů na spotřeby energií) a dopravu na pracoviště. Ve zdravotnictví je ubytování obvykle nabízeno ve vlastních prostorách uvnitř nemocnic, kde platí relativně přísná pravidla (limitovaný večerní návrat do ubytovacích prostor, zákaz návštěv opačného pohlaví apod.). Pokud není sponzor schopen

zajistit vlastní ubytování, dává zaměstnanci k dispozici jednorázovou sumu na ubytování. V případě středních a vyšších manažerských funkcí dává sponzor obvykle rovněž jednorázový příspěvek na pořízení automobilu. Sponzor zpravidla nekontroluje, zda jakýkoliv jím poskytnutý příspěvek zaměstnanec využil plně či jen zčásti. V případě možnosti ubytování mimo areál zaměstnavatele je vhodné (až nutné s ohledem na bezpečnost, místní zvyklosti a životní styl) ubytování v compoundech evropského typu. Nesezdané páry nemají ve zdejších podmínkách legální možnost společného ubytování (dle místních zvyklostí se nesmí spolu ani pohybovat na veřejnosti).

Sponzor rovněž poskytuje zaměstnanci minimálně jednu zpáteční letenku ročně pro cestu domů (v některých případech i finanční částku, jejíž přímé využití nekontroluje).

Sponzor zajistí zaměstnanci dlouhodobé pracovní vízum a místní průkaz totožnosti, dle místních zvyklostí si však ponechává kontrolu nad zaměstnancem tím, že při vystavení místního dokladu totožnosti zadrží pas zaměstnance (ten má tak vždy jen jeden z těchto dokladů totožnosti). Potíže se zaměstnavatelem mohou nastat obvykle při žádosti získat vízum pro vycestování a návrat do SAK za účelem dovolené (zajišťuje zaměstnavatel v relativně dlouhých lhůtách) či při předčasném ukončení pracovní smlouvy ze strany zaměstnance (tzv. exit vízum).

Doporučujeme též navštívit webové stránky příslušných personálních agentur, které zprostředkovávají práci pro české zdravotníky v SAK ([G5 Plus](#), [Euro Staff](#)).

V červenci 2020 vstoupí v účinnost právní úprava zkrácených závazků. Tyto však platí pouze pro saúdské občany. Platí zde omezení počtu odpracovaných hodin na polovinu proti plnému úvazku. Takto zaměstnaný pracovník je počítán do kvót pro saúdizaci a je plně sociálně pojištěn.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Místní zdravotní péče je zejména ve větších městech ve státních zařízeních na velmi vysoké úrovni. Namnoze je zaměstnáván zahraniční personál (v saúdském zdravotnictví pracuje i nezanedbatelný počet českých občanů, velvyslanectví může doporučit případné kontakty na tyto pracovníky), státní nemocnice jsou vybaveny moderní technikou. Péče o cizince je v zásadě péčí placenou a je nutno si náklady refundovat u své zdravotní pojišťovny. Zahraniční zaměstnanci místních firem bývají zdravotně pojištěni, Saúdové mají zdravotní péči ve státních zařízeních zdarma. Zahraniční zaměstnanci ve zdravotnictví požívají stejných výhod, navíc mají namnoze možnost požívat zdarma nadstandardních služeb zaměstnavatele (VIP oddělení, kosmetické operace apod.). Obecně neexistují žádné dohody o spolupráci zdravotních pojišťoven. Pro krátkodobý pobyt v SAK je vhodné uzavřít cestovní zdravotní pojištění.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Saúdské Arábii:

Embassy of the Czech Republic

Saad Bin Gharir Street

Al Nuzha District
Riyadh
Kingdom of Saudi Arabia

Plánek a podrobnosti o úředních hodinách: viz www.mzv.cz/riyadh

Poštovní adresa:

Embassy of the Czech Republic
P.O. Box 94305
Riyadh 11693
Kingdom of Saudi Arabia

telefon: 00966 11 4503617-19

fax: 00966 11 4509879

e-mail: riyadh@embassy.mzv.cz, konzulární a vízový úsek: consulate_riyadh@mzv.cz, ekonomický a obchodní úsek: commerce_riyadh@mzv.cz

Z letiště se lze jak v Rijádu, tak v ostatních městech, do kteréhokoliv cílového bodu ve městě (stejně tak opačně z města na letiště) dopravit pouze taxislužbou, veřejná hromadná doprava, akceptovatelná pro evropského cestovatele, neexistuje. Cena za taxi z letiště na úřad resp. do centra města by se měla pohybovat kolem 70,- SAR. V nejlepších hotelích je možno si sjednat dopravu hotelovým mikrobusem zdarma, zvláště pak pro větší počet osob, cestujících společně. V zemi funguje spolehlivě služba Uber a její místní obdoba Careem.

Honorární konzulát Džidda

Vedoucí úřadu:

Hussein Shobokshi
funkce: honorární konzul
mobil: +966 505 627 512

Sídlo:

Honorary Consulate of the Czech Republic

18 Hussain Shobokshi Street
Al Hamra District
Jeddah

Poštovní adresa :

Honorary Consulate of the Czech Republic
18 Hussain Shobokshi Street
Al Hamra District
P.O.Box 16286
Jeddah 21464
Saudi Arabia

telefon: 00966 12 6684 568

fax: 00966 12 6681 368

e-mail: jeddah@honorary.mzv.cz, crhcjed@gmail.com

web: www.crhcjed.com

Působnost úřadu: Saúdská Arábie, pouze pro provincie Mekka, Medina a Baha

Časový posun: + 1 hodina v době letního času, + 2 hodiny v době zimního času

Provozní hodiny úřadu: denně, neděle - čtvrtek 9:00 – 13:00

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Odbor blízkého východu (BVA)

Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1

tel: +420 224 182 470 /sekretariát ředitele

Aktuální kontaktní údaje jsou uváděny na internetových stránkách www.mzv.cz v sekci "o ministerstvu" a kapitole "organizační struktura"

Pro podporu českých firem je pak příslušný [Odbor ekonomické diplomacie](#).

Teritoriální odbor na MPO ČR: odbor zahraničně ekonomických politik II - aktuální kontaktní údaje jsou uváděny na internetových stránkách www.mpo.cz v sekci "Kontakt" a kapitole "Organizační struktura ministerstva ..."

Pro oblast Perského zálivu je příslušná kancelář Czechtrade v Dubaji, Spojené arabské emiráty:

Poštovní spojení:

Dubai World Trade Center
7th Floor - Office No.21, P.O.Box 9759
DUBAI, United Arab Emirates
T: +97143097018
F: +97143097019
M: +971504509941
E-mail: dubai@czechtrade.cz Web: <http://www.czechtrade.ae>

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- mezinárodní předvolba z ČR +966

předvolby největších měst ([další informace v AJ](#))

- Abha 17
- Dammam 13
- Dahrán 13
- Ghat 16
- Džidda (Jeddah) 12
- Džubail (Jubail) 13
- Khobar 12
- Medína (Madinah) 14
- Mekka (Makkah) 17
- Qássim 13
- Rijád (Riyadh) 11
- Shuqayq 13
- Taif 12
- Janbú (Yanbu) 14

Praktická tel. čísla:

- policie: 999
- dopravní nehody: 993
- ambulance: 997
- požárníci: 998
- silniční bezpečnost: 996
- mezinárodní telefonické hovory: 900
- předpověď počasí: 966
- poruchy elektřiny: 933
- poruchy odpadu: (1) 4461177
- poruchy dodávek vody: (1) 4763333
- vlaková spojení: (1) 4489678
- letecká spojení: (1) 2221700

7.4 Internetové informační zdroje

Statistické přehledy:

- www.sama.gov.sa saúdská centrální banka
- <https://www.stats.gov.sa/> saúdský statistický úřad

Významné adresy:

- www.saudi.gov.sa portál saúdských ministerstev a dalších veřejných institucí
- www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic
- www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor
- www.receexpo.com veletržní výstaviště v Rijádu
- www.acexpos.com veletržní výstaviště v Džiddě

Nejdůležitější internetové zdroje informací:

- www.mzv.cz/riyadh - stránky ZÚ ČR v Rijádu
- www.saudia-online.com ekonomické a všeobecné informace
- www.sauditourism.sa a <http://www.scth.gov.sa> cestovní informace k Saúdské Arábii
- www.saudiembassy.net saúdský ZÚ v USA
- www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic
- www.customs.gov.sa saúdská celní správa
- www.saso.org.sa saúdský úřad pro technickou normalizaci
- www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor
- www.riyadhchamber.com - obchodní komora v Rijádu
- www.jcci.org.sa - obchodní komora v Džiddě
- www.chamber.org.sa - obchodní komora v Dammamu
- www.arabnews.com saúdský deník Arab News

Různé mezinárodní:

- www.gcc-sg.org organizace arabských států Perského zálivu
- www.isdb.org rozvojová banka islámských zemí
- www.meed.com anglický ekonomický týdeník pro Blízký východ